

ב"ה

תמוז תשס"ז • גליון 13

אֶל עיינותוין

למחשבת חב"ד

הילולא דרבי

גליון מיוחד לרגל ג' תמוז
יום הילולא של
כ"ק אדמו"ר מליאבאויטש ז"ע

ה'תשס"ז

אהבת-ישראל

ההבדל בין אהבת אדם לחברו לאהבת עצמו הוא מהותי – זהו סוג אחר של אהבה. אם-כן כיצד דורשת התורה "ואהבת לרעך כמוך"? מה מיוחד במצוות אהבת ישראל שדוקא עליה נאמר "זהו כל התורה כולה"? • כיצד צריך להיות היחס ליהודי שחטא ועבר את הדרך? • מבט פנימי על תוכנה שלמצוות אהבת ישראל

הרב יואל כהן
ה'חו"ר של הרבי מלובאווייטש ז"ע

לראבים ומים לצמאים, אלא שמצד אהבת ישראל יקרב יהודים לאהבת התורה ואהבת ה'.
וכאשר היה שלושת האבותות ייחדי, ה' זה 'חות המשולש' שלא יתקן, כמו שהסיבה 'אל גם הגולה, שכן, כמו שהסיבה 'אל גם מארכנו' בгалות האחרון היא בגלל היפך דאהבת ישראל', כך על-ידי אהבת ישראל תבוא הגאותה במהרה בימינו ממש".

ואכן מפורסמת היא אהבותו העצומה של הרבי עצמו לכל יהודי בפרט, וידוע עד כמה דרש זאת הרבי מחסידיו ותלמידיו. במאמר זה עוסק בכמה נקודות בחילוק העיוני של סוגיות אהבת ישראל כפי שהיא מבוארת בתורת החסידות, ובתוורתו של הרבי בפרט.

פרק ל"ב בתניא, הפרק שעוסק בנושא אהבת ישראל, נחלק לשנים: החלק הראשון עוסק במஹה וענינינה של אהבת ישראל, החלק השני עוסק בביורו דברי הגמara בעניין הרואה בחבירו שחתא שמצויה לשנאתו. בהתאם לכך חילקו את מאמרנו לשני חלקים שעוסקים בשני צדדים אלו.

.6. על-פי קהילת ד.יב.
.7. יומא ט.ב.

.4. ראה בראשית רבבה פמ"ח, יד.
.5. ראה ספר המאמינים תש"י עמי 105.

כزو, הצהרה ("סטייטמענט"). דבר חידוש, ומה טוב – דבר המבהיר את הרעיון. אני יודע אם יש צורך בסדר כוה, אבל – אוזלת לקורתא עבד נגימוסא⁴: "שלושת האבות, אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל, כולל חד⁵. אי-אפשר לחלק ביניהם, כיוון גדול בקיים המצוות כולם. כמו בשאר הסוגיות של תורה החסידות – הדברים מקבלים ממשמעות עמוקה ורוחבה ביותר בתורתו של הרב זי"ע⁶.

גיסא, כשישנה אהבת ה', אבל אין הכוחה שחסר גם באהבת ה'. לאידן מעניין לציין, שבהתועדות יום הילולא הראשון של הרב מוהר"ץ נ"ע, ביום י"ז שבט תש"א, התהווות בה קיבל עליו להאהבת התורה ואהבת השם. "...הצהורה" זו צרכים להכרין ולהודיע. כאשר רואים יהודי שיש לו אהבת ה' ואין לו אהבת התורה ואהבת ישראל, צרכים לומר לו, שעליו לדעת שאהבת ה' בלבד, ללא אהבת התורה וישראל, אין לה קיום. לאידן גיסא, כאשר רואים יהודי שיש לו רק אהבת ישראל, צרכים להשתדל להביאו לאהבת התורה ואהבת ה'. וכן צרכים להשתדל שפועלתו באהבת ישראל תתבטא לא רק בניתנת לחם

1. שבת לא, א.

2. לשם הממחה, יש לציין שבספר העולכים – חב"ד, הערך 'אהבת ישראל' מונה למעלה מעשרים עמודים, וערך 'אחדות ישראל', שהוא המקור והשורש לאהבת ישראלendlקמן בפניהם, מונה למעלה מאות עמי (עריך ב"ה), כאשר רוב הדברים העיקריים בקשר לע"ה) מונחים העומדים לצאת לאור

3. תורה מונחים ח'ב עמי 210.

לעלוי נשמה

הריה"ח התמים ר' זלמן מרדכי ע"ה
בן הריה"ח הריה"ג ר' אליהו ע"ה

לוין

מלב"ע ט"ז תשרי תשס"ז
תנצב"ה

3

יפוצו מעינותיך חוצה
רב יהושע שפירא
לשעות את הבלתי אפשרי
רב עדין ابن ישראל

שיחת הרבי עם
האדמו"ר מתולדות אהרון
גדול שימושה – סיפור
רב שבתי סלביטיצקי

22

וילע"י:
תורת חב"ד לבני היישובות
ת.ד. 4102 נתניה • טלפון 03-9604637
דואר אלקטרוני: torat@neto.bezeqint.net

לעלוי נשמה

ミמצ'יא בת אסתר ע"ה

נפטרה כ"ז אדר תשס"ז
תנצב"ה

28

לזכות הלידה **חיה מושקא** שתחי'
בת הרב **דוד צבי** ומרת **חנה** שיחיו ויגלו

ולזכות הסבא והסבתא שותפינו היקרים
הריה"ת ר' הילל דוד וזوجתו מרת שטערנא שרה
קרינסקי

יזכו לגדרה לתורה לחופה ולמעשים טובים
ביחד עם שאר צאצאיהם שיחיו, בשמחה ובטב לבב

תוכן העניינים

אהבת ישראל

רב יואל כהן

יפוצו מעינותיך חוצה

רב יהושע שפירא

לשעות את הבלתי אפשרי

רב עדין בן ישראל

שיחת הרבי עם
האדמו"ר מתולדות אהרון

גדול שימושה – סיפור

רב שבתי סלביטיצקי

• חלק א'

אהבה שאינה תלוה בדבר

העיקר – לא תיתכן אהבה אמיתית לוולתו. גם אם יראה בו מעילות רבות ונפלאות, אהבתו אליו תהיה אהבה התלויה בדבר בלבד. מצד הגופים תמיד הם יישארו שני אנשים שונים, ואהבת האחד לחייבו תהיה אהבה לאישׁ זו.

במילים אחרות: כל יהודי מרכיב מגוף ונשמה. באמירינו "גוף" אין הכוונה רק לגוף כפshootו אלא גם ובעיקר לנפש החיונית שלו. ליהודי יש שתי נפשות – נפש חיונית-טבעית, ונפש אלוקית.

הנפש החיונית היא עצם המיציאות של האדם, ה'אני' שלו. לא מדובר על גאוות או התנשאות, אלא על עצם הרגשות המיציאות של האדם; ויש את הנפש האלוקית שלו, שמצויה כל עניינו של היהודי איןוי המיציאות האישיות שלו, אלא התקשרותו בקב"ה. וזה שהוא חלק מכלל ישראל עליהם נאמר "בניים אתם לה' אלוקיכם".

אם הרגשותו העיקרי של האדם היא ה'אני' שבו, המיציאות האישית שלו, או אז לא תוכל להיות התאחדות אמיתית בין יהודיו אחר; ואולם אם היוו והרגשו הם בהתאם למתחו העצמי – הנשמה האלוקית שבו, או יהובתו ליהודי זולתו היה כאהבתו את עצמו, "כמוך" ממש שהרי אין זה זולתו, אלא הוא עצמו. ככל שMORE שמרגש יותר והפרדה ביניהם זולתו; וככל שנרגש יותר ה'יהודי' שבו, או מטעורו יותר רgesch האהבה ליהודי אחר.

בן-הבחן למצב הרוחני

ה. על פי זה נמצא, שה אהבת ישראל' נובעת מ'אחדות ישראל': אחדות ישראל' זו האחדות הפנימית של ישראל' מצד נשמתם, מה שבמהותם הפנימיות הם מאוחדים

היא העיקר – או זו ירגש היהודי גם את נשמו של היהודי האחר אהבתו אליו תיהה "כמוך" ממש.

**יש אדם שכחאו
הוא וואה דבר
שלילי וועבע בחבורה,
מה שנוגש אצלו
זה העובדה
שאצל הוזלה יש
ועוחיסון; ניש
אדם שכל ואיתו
בעניין אינה אלא
ההשלכה המשנית
כל פין – מהו
הידין המוטל עליו
בהתកשו לעניין
זה; כיצד יכול הוא
להשתדל ולעשות
בדידי לתקנו, הוא
לא וואה רוע. זו
ואיה תורה**

ישראל, כל ישראל הם איש אחד; אלא שבheetsלשות הנשומות וירידתם מדרגה לרוגה ומעולם לעולם הם נחלקו לחקלים שונים בכינול. ועל-דרך הבן ששורשו מטיפה אחת שמקורה במוח האב, ואחר-כך נחלקה נקודה עצמית זו ואהוה אמיתית ביןיהם אלא התלויה

לטעם. כאשר ואובן אהבת שמעון מפוני מעליותיו – והוא לא קשור עם שמעון עצמו, הוא קשור אהבת את מעליותיו. וכך שכך הוא בוגע לנאהב, על-דרך זה בוגע לאוהב: עצם המהות של רואובן אינה קשרה בשמעון. השכל שלו הוא וזה שבדק ושגור עם שמעון. שכלו והבנתו מהיבים, שכיוון שלשמעון יש מעילות מיוחדות צורך לאוהב אותו. ונמצא, אהבתה וו הקשר הוא בין הציונות של האותב – אהבתה שכוו אינה אהבה של רעהו אלא רק לתועלת עצמו; מה-שאיין-כן אהבת הבן לאביו המשנה מדברת גם על אהבתו של אדם להבירו. גם אהבתם של הבן אהוב את הבן עצמו. מילא מובן, אהבתו אינה רק מצד השכל שלו אלא זו אהבתו הנשית ועצמית. ועל-דרך זה גם אהבת האדם לעצמו – זו אהבתה עצמית.

וזו הידגשות התורה "ואהבת לרעך כמוך" – אהבת היהודי שני כמו שאתה אהבה עצמית. אהבתו ללא כל סיבה. הוא אהבת את עצמו. הדרישת היא לא רק שתאהב אותו באהבה חזקה יותר, אלא הדרישת אהבת עצמית שהאדם אהוב את עצמו. לאו כיל היהודי לא סיבה כלשהי, אלא לאוהבו לבדוק באותו עזם, אף פעם נטה תמיד להכיר ולחריגש את מעליותיו.

כל ישראל גוף אחד הן

ג. לכוארה, כיצד ייתכן הדבר? עד כמה שייעורו וגבורת האדם את האהבה, וככל שיתבונן במעליותיו של הוזלה, סוף-סוף האהבה תהיה מפני מעליותיו, אם-כן כיצד האהבה לוולה יכולה להיות אהבת עצמו – "כמוך".

ה. הבירור זה הוא, שבעצם, במוחות הפנימית, כל ישראל הםcadom אחד עצמתי. וכך שאמור דוד להונתן "כפלאתה אהבתן לי" (שמואל-ב, א, כו), ובמואר כתוב בירושלמי¹¹ ש'כל ישראל גוף אחד הן'.

11. ראה לקטוי-שיותות חלק ב' עמי 300.
12. נדרים פרק ט ה"ד. והוא ברבד"ז על הרמב"ם בחלות מורים פרק ב ה"ד.

הוא אהוב אותו. זו אהבה שקשורה למעליותיו של שמעון, לא לשמעון עצמו. לכן, אם מאיושה כי סיבת מעליותיו יתבטלו (או על-כל-פונים ראובן יחשוב שهن בטלו), אהבתה תיפסק.

וזו היפירוש בדברי המשנה⁹ "כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה": כוונות המשנה אינה רק לאהבה שתלויה בתועלת אישית של האותב – אהבתה שכוו אינה אהבה לרעשו אלא רק לתועלת עצמו; מכאן אהוב את האבא אהוב מישחו, הוא אהוב גם אהבתו של אחד מה אהובים מחה. מכאן אהוב את האבא אהוב את הבן, כאב האב המהroots של אהבתו של חבריו, כל עוד היא נובעת מהroots אהבה בלתי-מוגבלת, אם כן כאשר אהבתם את הקב"ה – אהוביים גם את ישראל בניו. ואם חסר זה – הרי וזה סימן שהsofar לאדם גם אהבתה ה'היא'.

אבל האמת היא שזו הרבה יותר מכך. אין זה רק שכאשר אהוביים את האבא אהובים את הבן, אלאשתי אהבות אלו הן בעצם היינו ה'ה'. וכך בטל דבר – "זו היא כל התורה כל הוזן הנ"ל" – לאו היה לא אהבתה עצמתה. זוהי הדגשנות התורה "ואהבת לרעך כמוך" – אהבתך מכך מרעך, אהבתך לא רעהך. אהבתך שני כמו שאתה אהבתך עצמאית. אהבתך היא לא רק שתאהב אותו באהבה חזקה (אדובה), מפני אהבתך דרושת אהבת עצמתה לאלה אהובך לאו כיל היהודי לא סיבה כלשהי, אלא לאוהבו לבדוק באותו עזם, אף פעם נטה תמיד להכיר ולחריגש את מעליותיו.

לכוארה מאמר זה תומו: המצוות נחלקות לשני סוגים כלליים – מצוות שבין אדם למקומות, ומצוות שבין אדם לבניו והבן לאביו ובאהבת ישראל לחיות, אפשר להבini שהאהבת ישראל מצד אחד יסוד לקיום של הבן, אלא מפני שהבן מעליותיו של הבן, לא מדוע היא יסוד למצות שבין אדם למקומות? ואת עלי-ידי הקדמת משמעוותה האמיתית של אהבת ישראלי. הפסוק¹⁰ מdegish איננו רק האם אהבת יכול להתבטל לייהודי אחר צריכה להיות כמו שאתה אהוב את עצמך – "כמוך". אהבתה בין אהבתו של האב לבניו והבן לאביו ובאהבתו נקראת אהבת זו אהבה עצמאית".

ההבדל בין שתי סוגים אהבות אלו אינו רק האם אהבת יכול להתבטל לייהודי אחר צריכה להיות כמו שאתה אהוב את עצמך – "כמוך". ההבדל בין אהבתן של האדמים כללו לółתו לאהבת עצמם, הוא לא כמותי בלבד, שהייתה זו אהבת עצמם. וכך שאמור דוד להונתן "כפלאתה אהבתן לי" (שםואל-ב, א, כו), ומואר בלקוטי-תורה (נצחנים מד, ב) שלושה וודעת", דהיינו "שיתיחדו יירשו" "למעלה מן הטעם בהאתם בקשר נפלא ולמעלה מן הטעם לשונם ופרטיהם, אבל שאל יכול לפסוק אהבותו על עצמו כך לא יפסוק מעל חבריו".

וְפֹאצָן מעיינותיך חוצה

הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת ההסדר רמת גן

ולא ידעתך³, ובכל זאת – “ישוועך ליפֿ מעשיך”. הרשות נתונה לבוא ולעסוק بما שאפשר לעסוק, להאריך צד אחד, פינה כלשהי – גם אם התמונה הכלולת היא הרבה מעלה مما שהעין יכול לראות, הפה לדבר והאוזן לשמעו.

בשורות הבאות אשתדל להתחקות אחר כמה נקודות השייכות בעניין לעיקר מגמותו ודרכו של הרב, ואשר יש בהן כדי להגיד את עצמותתו ותורתו ואת תפיקודו המיחיד דוקא בדור האחורי – דורו של משה.

היכלו של מישיח

אני רוצה לפתח באיגרת מפורסמת מאד, ששלה העש”ט הקדוש לאיגוס – ר' גרשון קיטובער⁴. כמודמוני שאפשר למizio באיגרת זו את ה’סימנים’ לתורת החסידות ככללה, את עיקור השורש והגמה, כפי שהיא מבוארת לאחר במתנית מופלאה בתורתו של הרב.

יהי נתן בהם סימנים

לא פשוט להתבונן באישיותו של הרב זי”ע, לבוא בדברי הערכה שיש בהם ממש. כל אדם יכול מריבוי גוגונים וענינים שקשה, ואולי בלתי אפשרי, לעמוד על תכליותם. כשבודבר באדם גדול, באיש אשכלהות שהכל נמצא בו, בדמות שאין ערוך לעומקה ולגודלה – גדל הפלא, והוא גם הקושי לתפוס ולcolnן באמצעות עצם הגודלות שבאישותו. ועם זאת, אין אנו פטרים מלנסות את כוחנו. תורה היא, וללמוד אנו צריכים. תמיד אנו עומדים נוכח פלאי גדותם של ענק ישראל, שהנעלם בהם רב על תכליותם. מה שנאמר לא יוכל לבטא את גודל צדוקתם, קדושתם וחכמתם האמיתית. לכן גם לא נתימר להצלחה במלאכה, ובדברינו יהיו בגדי ”נתן בהם סימנים” – רק למענו, ”יקא דה היי”, כדי שנוכל להמשיך שפע ברכה חיים ולתת אל לבנו.

הן אפילו לפני הקב”ה אנחנו אומרים ”אדמן, אכן, מזמין נתן לך סימנים”.

1. הגודה של פסה.
2. ראה סנהדרין מו. ב.

כללו; ואדרבה בדיק ליפה – אהבת הכליל של העניין, הם לא ראו.

לבעור את הכלולן. כאשר בן עוזה דבר בלתי ראוי האבא כועס עלייו, אולם על ילד אחר שיעשה את אותו הדבר, הкусם יהיה במידה מעטה הרבה יותר. הסיבה לכך היא, מפני שהכם על הבן נבעם מהאהבת האבא לבן, וככל שאוהבים יותר את האדם, כך נגע ומperfיע יותר הרע שנדקנו בו. אין מטה בכם כשהוא תוצאה של אהבתה.

וכך צריך להיות היהיס לכלי יהוד. אסור שהשנהה לע שביהודי תשפייע על היחס לכלולתו. את היהודי אוחבים, ורק בغال זה שונים את הדעת שנדבק בו ומשתודלים בכל האופנים לבعرو. אהבת ישראל אמרית היא זו שמעוררת את הרצון לקרב כל יהודי לקיום המצוות ולהרחיקו מדברים האסורים. אהבת ישראל אין פירושה להתעלם ממумדו וממצוות”, וכן לחיים וככל זאת לא שב מדרך,

נעומ ושולום ללא מריבות וויכוחים. אבל גם אלה שלמדו ושנו, שהם בבחינת ”חבריו בתורה ומצוות”, וכבר לראש צריך לקרבם ליהדות בדרכיהם וועליהם נאמר שצורך לשנאותם –

הרוי גם אין מטרה בשנאה מצד עצמה; המטרה היא לשם תיקון, לשם ביירור הרע. אהבת ישראל אומרים ”צרכי לשנאותם – אדרבה, בדיק ליפה: הביטוי האמתי של אהבת ישראל הוא – שרצוים

שלחו ערך מושך ורעה. והוא מושך שאלל שומר עלייו ומקפיד שלא يتכלנן. ומכיוון שהדברים הטובים ביותר הן התורה והמצוות, לכן משתודלים בכל מיני השתדלות להרחק את היהודי מדברים הרעים והאסורים ולקרבו לדברים קודושים וטובים.

לכן מודגש אדמור”ד הזקן שצורך לעורר רחמנויות שהוא מובלט השנהה ומעוררת אהבתה – כלפי כל היהודי, כלפי ענק שיא, שהנעלם בהם רב על הגלוי. כל מה שנדע לא יוכל לומר את גודל צדוקתם, קדושתם

ובבבון מה שזכה בהצלחה במלאכה,

ולחבירו, והוא זו שמשמשת בסיס גם לתונכה ולשנותה הצעירה.

וכאשר ”כלנו כאחד”, כל ישראל

מאוחדים ומעורבים יחד, או כי זה הכללי

הראוי ”ברכנו אבינו... באור פניך”.

בלשון מוגנה? מבאר בזה הרב²⁹, שישנו הבדל בסיסי בין מקום שהתורה אומרת הלכה למשעה, לסיפור דברם. כאשר התורה אומרת הלכה למעשה הנוגע אליהם – מה שעלהם מוטל לתיקן. אם כן כאשר רואים יהודי שאין הולך בדרך הישר, או אם אין זה חבר בתורה ובמצוות הרוי כלל לא צרייך לקרבו בנסיבות ובנסיבות בDAL. אדרבה, להעמידו על דרך האמת. ובאופן כללי, להוציאו בלב שפה הארץ מוסים, ’מעקמת’ היא ומאריצה כדין שלא להוציאו בלשון מגונה.

כלומר, אין זה רק שבסבב לומר דבר הלכה ’מוותדים’ כביכול על הדיבור בלשון נקייה, אלא כאשר שומר תורה ומצוות בדורנו, הסיבה אומרים דבר הלכה – אין זו לשון מגונה, זו הלכה, וזה פסק-דין בתורה. כאשר מדובר על סיפורם דבריהם ומשתמשים בלשון ”טמא” – או כי זו לשון מגונה והتورה מארכיה ומעקמת בכדי להוציאו בלשון נקייה; אולם כאשר אומרים זאת כפסקה הלכתית – ”באהמה זו טמאה”, הרי הלשון היא חלק מההילה.

ועל דרכו זה בראיית הדברים השליליים של הזולות: יש אדם שכראו הוא רואה את הרוע שבזה, בחבירו, הוא רואה את הרוע שבזה. מה שנרגש אצלנו זה והעובדת שאצל הזולות יש רע וחיסרון; ויש אדם שכל ראיינו אינה אלא ההשלה ריאיתו בעוניין שהוא מושך שלא יתכלנן. המעשית כלפיו – מהו הדין’ המוטל עליו בהקשר לעוניין זה; כיצד יכול הווא להשתדל וללעשות בכדי לתיקנו. הווא לא רואה רוע; והוא את ה’הילה’

שבуниין. זו ”אייה תורונית”. וזה הדגשת התורה בונגע לשם וift – ”עורות אביהם לא ראו”: הם רואו רק מה שעלהם מוטל לעשות בהקשר למציאות שלפניהם, ואילו

לכלהן, לא בזה הוא מעוניין. הוא מփשיך אין לנוקות וליפופת את הכליל היקר לו מאוד. הוא אמן שנאר הילכך ורק מסתפק בכך. והוא מושך בוידוק אויל בכל זאת עדין נשאר איזשהו כלוקטנטן באישתו סדק. מובן אליו, שadam זה לא מփשיכם שבונניין. וזה ”אייה תורונית”.

וראה שם, שkowskiת הגמורה (שם ע”ב) ”ובאויתיא מי לא כתיב טמא”, אינה על המקומות בהם אמרות התורה, אלא על סיפוריה התורה. שום בהם, שום מקומות שאומרות התורה לשון ”טמא” לפירות שהיא אפשר לעיקם ולשנות, עי”ש.

29. לקוטי-שיחות חלק י עמ’ 26 ואילך.
וראה שם, שkowskiת הגמורה (שם ע”ב) ”ובאויתיא מי לא כתיב טמא”, אינה על המקומות בהם אמרות התורה, אלא על סיפוריה התורה. שום בהם, שום מקומות שאומרות התורה לשון ”טמא” לפירות שהיא אפשר לעיקם ולשנות, עי”ש.

הבעל שם טוב מגלת לgitos את סגולות היחיד של עלמות-ונשות-אלקות, המשיקה לכל מה שתהבהיר לנו בתביעת הפצת המיעיות חוצה. יש כאן חידוש עזום בעבודה, שמים חדשים שמוגלים. יחד עלילות ונשות מוכר לנו מאוד, הוא ממש יסוד היהדות – מליא כל עליין וסובב כל עליין, כל דבר מתמלא בתוכן, הכל מכון לשם שמיים, ”בכל דרכיך דעהו”. בך עוסקים בכל הספרים ובכל הדורות.

אך ’אלקות’ היא כבר עניין אחר למג’רי. לייחד עלילות ונשות באלקות, משמע – אחר הייחוד הראשוני מוסיפים לעלות, מרוםניים את הכל למקום שבו אין הפרש בין מעלה ומטה, ”הכל יכול וכוללים יחד”⁷. נוגעים בעצמות של מעלה ממן הממלא וממן הסובב גם יחד.

על מנת להביא לימות המשיח, צריך לגעת באור המופלא העתידי להתגלות בהם. זה שכל תורה החסידות לא באה אלא על מנת להטעים לנו את טעמו, בבחינת ”טועמיה חיים זכו” של עבר שבת אחר חזות. ימות המשיח הם עניין אחר למג’רי ממדרגות הקדושה שאחננו המיעין. ככל שההמים שוטפים, מוסיפה הנביעה ומתגברת. עם כל הביטול הנורא אל הרבים הקודמים, בפרט אל חותנו הריי”ץ, התגלתה בו עצמיות מובהקת. הוא שkel נצרך לכון, להעלות, למלא. אין עוד מלבדו, אין חוצה לו.

הרבי הילן בכל מאמריו לאורזה של התשובה-התביעה הזה, שהוא עומק המעין של נשמות ישראל. אין לא זכר מאמר אחד שאין בו מן העניין זהה, לא יכול להיות מאמר כזה. פעמים רבות רואים ממש בחושיך ארכיה לו הדרך לדבר על מליא וסובב, והוא ”מcker וועלה”, ממהר בדבריו להגיא אל הנוקודה – לדבר אלקות, להайд עצמות.

ישנו ביטויו שחוור ובאו בתורת חב”ד: ”למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית”⁸. אין כאן סתירה, אדרבה – זה משילם. כשאוחזים בעצמות הכל מתוקן, אין משהו שנשאר בחוץ. הרבי חי את העולמות לגמ’רי, לא הלך לשום מקום אחר. על עליות הנשמה שלו הוא לא דבר אתנו. הדרך אל העצמות הייתה סלולה לפני, ישורה, גם כאן – בעולם הזה. היה לו אמון מוחלט בסגולתן של הנשות, ביכולתן לקשר באמצעות את העולמות לאלקות.

7.

פיוט ’יכל מאמינין’, תפילה ימי נוראים.

8. ראה תיקון סוף תיקון נ’, מאמרי אדה”ז מאורי עלי רפה ובכ”מ.

אפשר להאמין. כאמור אחרி מאמר, שיש אחרי شيء מרוחבים של תורה מתקבצים והופכים למפנה גבישי קטן מידעים, מדויק להפליא.

כל זה הוא הצד החיצוני, ה’חוצה’, שבתורת הרבי, המושך את חיו מעומק המעין החי והפועם. באשר לمعايير – הרבי שואב לא הרף מעומק מעינותה של תורה בכלל, וממעינותיהם של האדמוניים שקדמו לו בפרט. כמעט בכל מאמר הוא מביא כמה וכמה מהם, ובמאמרים רבים הוא מביא את כולם. תמיד מתעורר הרושם שהוא לא ראה בעצמו יותר מאשר סדרן ומלך, דוללה ומשקה מתרות רבותיו לעולם כלו.

דווקא מושם כך, מפעים לראות איך תוך כדי הסדרונות ההו פועמת בתוכו הנביעה האישית. מכל של חידושים בכל התורה, כולל כתובים בפסחנות הци נדולה – גם כשם עוסקים בעניינים שבromo של עולם. בכך נוטן לנו הרבי דוגמה אישית של ”יפוצו מעינותיך חוצה”, הכנסתונות הנהר המתפשט אינה מבטלת את אצל את נביית העניות חוצה. יש בהם מזינה מופלאה, יחידה במינה, המבאתה בחריפות רבה את התשובה הזה.

ה’חוצה’, בא לדי ביטוי בשלוש נקודות: בהירות, מבניות ותמציתיות. בנקודת הלו מתייחד הרבי גם על פני קודמי, כחלק מן החדש שברומו ובשליחותו. בהירות – אין אה ורעד להבירות תורתו של הרבי. הוא דולה מן המעינות המופלאים ביותר, מן הסוגיות העמוקות והמורפלגות ביותר. כמעט בכל מאמר אנו מוצאים מקורות מהמשן’ תעדר’ב וממשן’ תרס”ג, מאדמו”ר האמצעי, מן המחוות העמוקים והזכים ביותר בחסידות חב”ד, אלו שرك המעליקים הגודלים היו יושבים’ עליהם ומבלים בהם את שנותיהם עד שהו מתבגרים להם. מדובר במאורים אורכים מאוד, במידה רבה גם מסורבלים וקסים להבנה, ואילו אצל הרבי הם כמו נמננו” של הרבי זי”ע. מי לא יודע שארבע קצוות תבל היו נתונים על כף ידו של הרבי, בכל מקום היו לו שליחים, בכל עניין היה לו מה לומר. דומני שמיימות עולם, אולי בלבד שלמה המלך, לא היה דבר כזה שగודל בישראל פורש מצודתו על כל העולם כולו כפשותו.

אולם הצד השני, ה’מעינותיך’, הוא פחות מוכר. אני יודע אם רבים מכירים מספיק את תורתו של הרבי, אם יודעים לעמוד על גודלו וייחודו.

בראש השנה שנת תק”ז עשית מבקשת לעשות את מה שנראה כבלתי אפשרי: לקחת את הפנימיות שבפנימיותו של ראיתי ולמדתי בהקלות, לשם בלתי אפשרי על דעתך, ואשר מדובר אף פה... ועלתי מדרגה אחר מדרגה עד שיכל מילוי פה לחדש מתוכם, שם לומד משיח תורה שיכל גם גם התנאים והצדיקים וגם עם שבעה וועדים... עם כל התנאים והצדיקים וגם השיב לי:

בזאת תדע, בעית שיפורס לימייך ותגלת בעולם יפוצו מעינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת יוכלו גם הנה לעשות יהודים וועלית ממך, ואז יכול כל הקליפות יהיה עת רצון וישועה.

הרבי ראה את עצמו כ’דור השביעי’, מרגע שעלה על כס הנשיאות, וקשר עצמו עם עניינו של דוד מלכא משיח – הרועה השביעי שעמד לו – בקשר של קיימת. כל ימי חייו עסק ”להביא לימות המשיח”, במסירות שאין לה גבול ומידה. זה הträid את מנוחתו ובעוד בנשומו, מיום שהלך לחדרו ועד נשימתו האחרונה. פני קודמי, כחלק מן החדש שברומו ובשליחותו. בהירות, משום כך,طبعים כל ימי חייו בחותמתם של דברי משה: ”יפוצו מעינותיך חוצה”. יש זהה שני צדדים: מצד אחד ‘מעינותיך’, ומצד שני ‘חוצה’. את ה’חוצה’, מתיכון חיירים, על זה הר夷 מדברים תמיד, וזה ה’חוצה’ שאין מכך מקרים, כל כף ידו של הרבי, בכל מקום היו חוצה ממננו” של הרבי זי”ע. מי לא יודע שארבע קצוות תבל היו נתונים על כף ידו של הרבי, בכל מקום היו לו שליחים, בכל עניין היה לו מה לומר. דומני שמיימות עולם, אולי בלבד שלמה המלך, לא היה דבר כזה שגדול

אולם הצד השני, ה’מעינותיך’, הוא פחות מוכר. אני יודע אם רבים מכירים מספיק את תורתו של הרבי, אם יודעים לעמוד על גודלו וייחודו.

המעין המתפשט

יש להזכיר: לכורה פליה היא בדברי משיח – וכי אפשר להפין את המיעין חוצה? מעין אינו נהר, הנهر מתפשט לאורך ולרוחב. מעין הוא נקודת הנביעה, היכן ש’מכפיה מבורך’, עצמות הגוף המשיכיל ומחדשת כל אורך ואורח. מעיטה אנו שואלים: כיצד מפיזים את המיעינות? האך אפשר להוביל את נקודת הנביעה לכל אורך ואתה?

אך התביעה זו חוזרת על עצמה בהמשך דברי משיח: ”ויזיכלו גם הנה לעשות יהודים וועלית ממך”. התורה

5. ראה אג”ק דבריך: ”ימים הכל לחדרו וועוד קודם לוה התחיל להתרעם בדמיוני צויר גאות העתידה”.

6. שבת סה, ב. וכמנואר בחסידות בכ”מ. שם קא, ב, וכמנואר בחסידות בכ”מ.

מי לי בשמים

את ה'חווצה' כולם מכירים, על זה הרי מדברים תמייך, זהה ה'חווצה'. שאין חוות ממנה של הרב זי"ע. מי לא יודע שארבע קומותת הבל היו נתונם על אף ידו של הרב, בכל מקום היו לו שליחים, בכל עניין היה לו מה לומר. דומני שכמימות עולם, אולי בלבד שלמה המן, לא היה דבר כזה שגדול בישראל פורש מצודתו על כל העולם כולם כפשותו. אולם הצד השני, ה'מעיינותיך', הוא פחות מוכך. איןני יודע אם רבים מכירים מוספיק את תורתו של הרב, אם יודעים לעכבוד על גודלו וייחודה.

מפעים לדאות איך תוך כדי הסדרונות הזה פועמות בתוכו הנביעה האישית. מבול של חידושים בכל תורה, ככל מתוכיהם בשפטות הלי גדולה – גם כשיהם ענסקים בעניינים שברכמו של עולם. בכך נזון לנו הרב דוגמת אישית של "יפוצו מעיינותיך בחוצה", כשהתכוונת הנהר המתפתט אינה מובלטלת אצלו את נביעת המעיין. ככל שהכנים שוטפים, מוסיפה הנביעה ומתגברת. עם כל הביטול הנורא אל הרביהם הקודמים, בפרט אל חותנו הרויי¹, התגלהתו בו עצימות מובחכת

תורה ומצוות המשקעות כולם בעולם החומר, זה שבתופסת יד כולם. לא בשmins היא, אלא גם באורה חיו של הפשט שבפשוטם נקרות מצוות רבות דבר יום ביום. לא ובבדב, אלא שהחומריות שבמצווה היא גם עיקר תכליתה. יש מצווה הבאה בכוונה, ויש כזו הבאה בכבדך – אגב. אולם וה זה יצאו ידי חובה, כי לא הכוונה עיקר – אלא המעשה. אכן גם בשכר המצוות אין מחלוקת בין אדם לאדם, ובבעל הכוונות יושב בסוכה אחת עם חברו שלא ייוון מימי אף במצוות אחת.

לדבריו מביא הרב ראייה:

יש לוומר, דזהו גם מה שמשמייך במשנה – שנאמר: יעמך כלם צדייקים לעולם יירשו ארץ² כי. דיש לוומר שכונת המשנה בשנאמר כי היא לא ורק להביא ראייה על זה שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, אלא גם לבאר הטעם על זה. דמי שמקיים מצוות נקראים בשם צדקה, ונקרו בשם צדיק [דכל המצאות נקראים בשם צדייקים], וכן עומר ומקיימי המצאות נקראים בשם צדייקים), וכיון שעומר כלם צדייקים, שכל ישראאל (אפיין הפוישעים שבhem) מקיים מצוות, ויתירה מזו שהם מלאים מציאותם, לכן לעולם יירשו ארץ – ארץ החיים – שקיי על חי עולם הבא.

בוואו וראו: הקושיה שפתחה ה'רבי, קושיה אלימתא היא. החלוק שבו תירץ לקוט מכמה סוגיות, והרובה אפשר לדבר עליו מבלי להגעי אל קצשו. ואחר הדברים האלה מביא ה'רבי ראייה לדבורי מאותה משנה עצמה שפתחה בה!

כשאנו לומדים גمرا, קורה שאנו מעלים בעדנותו שני ייונים שהעללו בעדנותו בהבנת הסוגיה אינם אלא מחולקות הראשונים. כמה אנו שמחים זאת, כמושאי של רב! וכן אכן פותח ה'רבי את עינינו לאות איך קושיה חמורה ותירוץ נפלא נהוריים ממשנה אחת, מיניה וביה. והמעיין נבע והולך, עולמות נפתחים בדברי המשנה השגורה כל כך על לשונו:

אםنم על פי זה צרך להבנן מה שמכביא במשנה גם המשך הכתוב: "נוצר מטעי מעשה ידי להתפרק", והרי זה שישראאל הם נוצר מטעי מעשה ידי של הקב"ה והוא מעד עצם מציאותם (עד לפני שמקיימים מצוות), ובמהשנה ד"כ ישראאל יש להם חלק לעולם הבא" מביא גם סיום הכתוב: "נוצר מטעי מעשה ידי להתפרק", דומה משמע זהה שכלי ישראאל יש להם חלק לעולם הבא הוא (גם) מעד המעלת שביהם מצד עצם.

8. ישעה ס, נא.

הפרטיא איינו רלוונטי כל עוד נשמו מטלבות בגופו. רק בהערת ה'רבי (מס' 5), שנוטפה לאחר אמרית הדברים, אנו מגלים את הקשיים שעומם התמודד: הו Sor הבהירות מתחילה כבר מדברי הגמורא, השואלת (סנהדרין ז, ב): "וכי שלושה עולמים יש?" – והרי לכראה שניים הם! ולайдך גיסא ומה בעל ספר העיקרים: מה הוקשה לאמרא, הרוי באממת שלושה עולמות הם – עולם הזה, גן עדן ועולם הבא! והרוי מישר הכל במשפט אחד, שיש בו חידוש עצום: "כי כיוון שאין עדן ישנו גם עכשוין, יש לומד שהוא נכל בעולם הזה".

דיקנות ופטשות

בஹמשך בדבריו מקשה ה'רבי מודע על מנת לקבל חלק בגין העדן חדש האדם לעמוד בכמה ומה תנאים, ואילו בעולם הבא – הנעללה ממנו בהרבה – יש חלק לכל בר ישראל. הלא כל העובדה הפנימית שלנו מוצאותת על ההכרה במערכות השוכר והעונש, וכל תר"ג מוצאות מציגות בפנינו TABOT ותנאים לשם השגת השלמות הראوية לאדם בעולמו, כיצד יתכן שכלי הנווג רך לחילוק היטפל יחסית במציאות שלמעלה מהן העולם הזה? איך אפשר שהגישה אל המחוויות הפנימיים והכמוסים ביותר, אלו ש"ען לא אתה אלקים זולתך", תינתן לכל אחד ואחד ללא כל סיג?

על כך מתזר ה'רבי, כשהוא מעבד ומגבש יחד סוגיות שלמות ועומקות מכך בדורך כל מלחהעים על בורים ועל מכנם. על זו וכיצא בו אמר הרומב"ס³: "לא ידע אדם איך היו עד שהיהו". מה ההבדל בין גן עדן לבין כל עולם ונניינו:

gan udz, olom ha ba, thachiyit hamtimim - mosagim muovrelim shid hollomim katra bi dror celi mel halheimim ul borim u mel mcanem. ul zo vicitzav bo ro romav"s: "la ydu adam aimich yehu ud she yehu". ma hehdil bin gan udz lebiin ha olom ha ba? mat bi divok zmenah shel thachiyit hamtimim? ifeh ncnim imot hamash?

הרבி, בהערת אגב, מכניס סדר בדברים: ראשית – גן עדן לחוד ועולם הבא לחוד. מה שריגלים אנו לננות את גן העדן בשם 'עולם הבא', איןו אלא מכינוי שהוא בא לאדם לאחר עובדותו בעולם הזה. יש עולם הבא מצד זמנו, שעדיין נמצא ולאחר מכן הגיע אליו, ויש עולם הבא שגמ כתעת הוא בא במציאות ולעתיך לבוא יגלה אליו, ואלה שבחינת האדם

– "אפניו פושע ישראאל מלאים מצוות כרמון".
חפץ הקב"ה לזכות את ישראל, ולפיכך הרבה להן

1. נדפס בס"מ מלוקט, קונטרס כאטיבת ה'תשמ"ט.
2. סנהדרין ז, ב חלק.

3. סנהדרין ז, ג.
4. תהילים כד, ג-ד.
5. הליכות מלכים ב, ב.

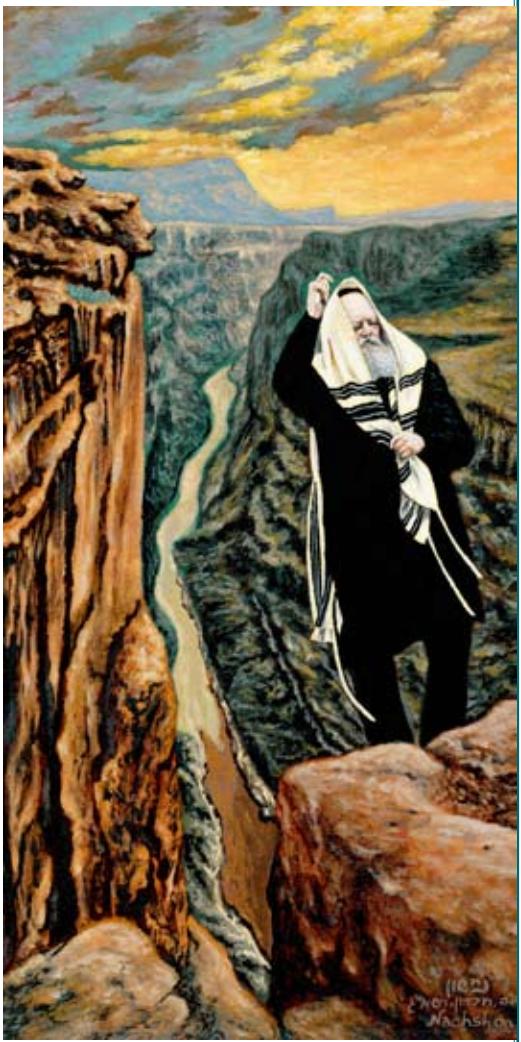
כל המעלות שמניתו למלחה מתגלות אליו מותן תורה הרב זי"ע, אחת לאחת. הרגלים לשובט ולהעמיק בה יודעים ואת על בשרם. בمسגרת זו, ה'יתי רוצה לננות ולהדגים כמה נקודות בתוך אחד ממאמרי ה'רבי, על מנת לתה הזרנות למי שטרם הורגלב ללימוד תורתו להתודע אל הטמן בה. أبيיא חקלים מתוך המאמר – ד"ה להבini עניין תחיית המתים" ה'תשמ"ז – ואשלב בהם דברי פרשנות.

להבין עניין תחיית המתים. הנה איתא במשנה⁴ כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ויזוע דפירוש עולם הבא במשנה זו הוא חלק התחיה, וקדמוכב בהמשך המשנה: "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא – האומר אין תחיית המתים מן התורה", שהטעם על זה הוא כדאיתא בגמרא?: "הוא כפר בתחיית המתים כי, מדיה בגנד מדיה". לא יהיה לו חלק בתחיית המתים כי, מדיה בגנד מדיה. וזה "כל ישראאל יש להם חלק לעולם הבא", דבגן עדן שלפעמים מקרא ו"כ בשם עולם הבא, אף שישנו גם עכשוין, לפי שבא לאדם לאחריו עובדותו בעולם הזה] כתיב "מי עלה בהר הוי" גוי נקי כפיים וכבר לבב גו"⁵, שישנים כמה תנאים בכך לזכות לגן עדן, משא"כ בקשר לעולם התחיה (שבו הוא עיקר התואר עולם הבא) אמרו כל ישראאל יש להם חלק לעולם הבא.

גון עדן, עולם הבא, תחיית המתים – מושגים מעורפלים שיש הולמים קטרה בדרך כל מלחהעים על בורים ועל מכנים. על זו וכיצא בו אמר הרומב"ס⁶: "לא ידע אדם איך היו עד שהיהו". מה ההבדל בין גן עדן לבין כל עולם ונניינו:
הרב, בהערת אגב, מכניס סדר בדברים: ראשית –

gan udz, olom ha ba, thachiyit hamtimim - mosagim muovrelim shid hollomim katra bi dror celi mel halheimim ul borim u mel mcanem. ul zo vicitzav bo ro romav"s: "la ydu adam aimich yehu ud she yehu". ma hehdil bin gan udz lebiin ha olom ha ba? mat bi divok zmenah shel thachiyit hamtimim? ifeh ncnim imot hamash?

6. ישעה ס, ג. ראה ברוכות לד, ב (מובא בתוך דברי הרבי לקמן).

ציור: ברוך נחשות, חברון

ידי קיום המצוות, מכין שגילי זה יהיה (כללות) גם בימיו המשיחי, אין זה אמיתי העניין דעולם הבא. ועicker העניין דעולם הבא הוא הגלי>Dבחינת עדן, והוא התגעגגע העצמי שמתגעג בשיסא, שלמעלה גם מהתגעגגע שמתגעג בתורה וממצוות.

ולהעיר, שככמה מקומות מבוואר החילוק בין תורה למצוות, דברתורה שהיא חכמה>Tיבורך מלובש הארץ התגעגגע וממצוותיהם רצונו>Tיבורך מלובש עצמות הטענו (בחינת עדן). וזה שבגן עדן כתיב "ונחר י יצא מעדן להש��ות את הגן"¹⁷, שהתגעגגע שמנשך לנשנות בגין עדן (בhashgat torah) הוא ורק המשכה מצומצמת מבחינת עדן שנמשכת על ידי הנחר שמאפסיק בגין עדן לנגן, מה שאין כן בעולם הבא שהוא מעתן שכון של מצוות הוא הגלי>Dבחינת עדן עצמו.

יש לומר שהזו בכללות, אבל בפרטיות כיוון שהגלי>Dהמצוות היה (כללות) גם בימיו המשיח ואעפ"פ כן אמרו שבימיו המשיח לא יהיה גלי>Dבחינת עין לא ראתה (בחינת עדן), גלי>Dבחינה זו יהיה רק בעולם הבא, מוכחה מזה, שעייר רביה שבחינת עדן מזענוגה מזענוגה ביעולם הבא שהוא שאז יתגלה התגעגגע העצמי שמתגעג בישראל, שלמעלה גם מהתגעגגע העצמי שבמצוות.

דברי הרבי מפלסים דורך להבנה בהירה בדברי הגמרא בברכות, שעד כה היו מופלאים מעמוני. עין לא ראתה אלקים זולתן", אולם ומה מותבṭא פלאה הנעלם של המדרגה זו? כתעת יכול גם ילד לחייב – וזה המקום בו מתגלה עצם התגעגגע, בו נונטו נשומות ישראליות דודן לה' יתברך. למלחה מן התורה, למלחה גם מן המצוות. אוili הפלא הגדול מכל פלאי ההסברה של הרביעי עד כה, הוא הדרך בה נחרזו פשטוטו של מקראי בדבריו: "ונחר יוצא מעדן להש��ות את הגן" – שלוש מדרגות מהודשות, אך נמצאות כולן בפשט הפסק. עדן הוא המעללה העולונה שבתחיית המתים, גלי>Dהתגעגגע העצמי מנשומות ישראל. נחר הוא התפשטות ההארה מאותה נקודה עצמית, בדמות קיבול שכר המצוות בכל וKİיבול השכר שביעלים הבא בפרט. גן הלא הוא עולם הנשומות, מקום קיבול שכר התורה.

אין ספק שיכלנו להאריך עוד הרבה, ובבהרות אלו לא ייינו אלא נמלקטים פנינים המתגלגים מתוך לשולחנו של הרב. יי רצון שתורתו תוסיף לתת פריה, ונזכה במחורה לקיום משאות לבבו ולובות כל עמק ישראל: "מלאה הארץ דעה את הי' כמים לים מכם"¹⁸.

17. בראשית ב, ב.
18. ישעיה יא, ט.

בסיכון השלב הזה של דברי הרב, מתבהר לנו עניינם שדרום של כמה עולמות מופלאים: גן העדן הוא שכר הנשומות על עסק התורה. ימות המשיח הם הונן בו יתגלו לעיניינו כל ההמשכות שזכינו להמשיך בעסק המצוות.

העולם הבא חילוק לשני עניינים, הבאים בשתי תקופהות שונות: ראשית ישנו קיבול שכר על עסק המצוות באופן נעללה יותר ממה שהיה בימות המשיח, ושנית – עיקר מעלהו של העולם הבא בגilio> עצם מעלה ישראל, כמו מהות מושרים בעצמות¹⁹.

אי אפשר שלא להעיר על גילוי נסף של דיניקות מדහימה – המהלך שהלך בו הרב עד כאן, תלוי כמובן במאחילה את ימות העולם הבא לשתי תקופות ולשני עניינים שונים. כך יוצא ששכר המצוות ינתן לנו לו לעתיד לבוא בשני שלבים שונים, ראשית בימות המשיח, ועוד יותר – בעולם הבא.

cheidוש מפלג זה זוקק ראייה מקורו כלשהו, וכן הרבי מביא ראייה יפהיפה מדברי בעל התניא²⁰: "שימות המשיח, ובפרט כשחייו המתים, הם תכלית ושלימות בריאות עולם הזה". באותו פרק נסובים דברי אדרמור"ז הוזקן על שכר המצוות: "שהקב"ה נותן כוח בצדיקים לקבל שכור לעתיד לבוא, שלא יתבטלו בנסיבות ממש באור ה' הנגלה לעתיד בליך שם לבוש".

מהיכן, אם כן, מוציאו הרב ראייה לדבריו? – מミליה אחת: "בפרט". המילה בפרט מחלקת בין שתי מדרגות, ומחדשת את מעלה זמן תחינת המתים על פני ימות המשיח. כתעת ברור לגמר ששת מדרגות הן גם בכל הקשור בקיבול שכר המצוות. הדברים מתבהרים עוד בהמשך:

וביאור העניין (dag' מדרגות אלו, גן עדן וב' הדרגות בתחינת המתים), דאיתא בגמרה²¹: "כל הנガイים כולן לא נתמכאו אלא לימות המשיח, אבל לעולם הבא – עין לא ראתה אלקים זולתק"²². ובהמשך העניין שם: "מאי עין לא ראתה" וכו'? זה עדן, שלא שלטה בו עין כל ברייה. שמא תאמור אדם הראשון היכן היה – בגן... גן לחוד ועדן לחוד". והיינו ימות המשיח הוא שאז יהיה הגלי>Dבחינת עדן, עין לא ראתה. ומהו מובן, זהה שביעולם הבא יהיה גלי>Dהמשכה שנמשכה על

13. העלה יפה עירוני אחד התלמידים, שכאורה מפני מה בא הסדר זהה – המפלג את קיבול השכר לשני עולמות ומפצל את מציאותו של העולם הבא? אין זאת אלא מכוון שכדורי מטה שמתו קודם למימות המשיח, אינם יכולים לבוא על שכרם אלא בימי תחינת המתים!
14. פרק לו.
15. ברכת לד, ב.
16. ישעיה ס, ג.

יש לומר שבגiley> יהיה שיהיה בתחית המותים שני עניינים. השכר על העבודה דקים המצוות (ועמך כולם אדיים), שההמשכה שהמשיכו ישראל על ידי המצוות שקיימו עכשווי תהיה אז בגלי>D, ועל ידי זה תעלו (אח"כ) למדרגה נעלית יותר, שתתגלה מעלן של ישראל מצד עצמו, שהם נוצר מטער מעשה ידי להתפאר, שהוא מעלה יותר גם מההמשכה שנמשכת על ידי קיום המצוות.

יש להוסיף, שעיקו החידוש והעלוי דתחית המותים הוא שאז תתגלה מעלה ישראל עצם. גלי>D ההמשכה שנמשכת על ידי המצוות יהיה גם בימות המשיח (קדום זמן התחיה), וכਮכואר בתניא⁹ שעיל ידי מעשינו ועובדתינו עכשי ממשכים אוין סוף למטה, והגלי>D דהמשכה זו יהיה בימות המשיח ובתחיית המתים (אללא שבתחיית המתים, גם הגלי>D דהמשכה זו יהיה באופן נעליה יותר), ועיקו החידוש והעלוי דתחית המותים והוא שכאז יתגלה השורש דישראל כמו שהם מושרים בהע臣ות.

העליה-מעלה עד אין קץ, פסגת הגלי>D שא- – אפשר אפילו לשער את עניינה, צפונה וחביבה בתוך לו נכו של כל אחד ואחד מישראל. כי קרוב איך הדבר מאד¹⁰, את העצמות לא מוחפשים בשמיים, מפני שהיא מצויה תמיד בקרבנו פנימה. "ואני תמיד עמרק"¹¹. כל מערכות השכר והעונש על הגilio>ים המופלאים הבאים בסיבתם, הם ככל' בלבד לאור העליון של עצם אהבת ה', יתברך לישראל – שאינה תלואה בדבר.

כמו שמדליק הרב, שכר התורה והמצוות בא על מנת להchein את גלי>D האהבה הו. גם בעולם הזה, פעולות התורה והמצוות בצדקה וממש. אין הם תכלית לעצמה, אלא באו לגלות ולהחשוף את עצם מעלה נשומות ישראל. להכרית את הקליפות הסוכבות את השונה הו, לקשטה ולתקנה לקויאת דודיה¹².

9. פרק לו בתחילתו.
10. דברים ל, יד.

11. תהילים עג, ג.

12. עין בדומה לה' בגבורות ה' למה"ל, סוף הקדמה הראשונה. יש ליהיר כי הרחבה רבה ועומקה בסוגיה זו מצאו בכתביו הרב קווק ז"ל, הטוען טענה דומה לא רק כלפי חי הועלם הבא, אלא גם כלפי עבדות ה' שביעולם זהה: "תנוונות גורוח הפניימות שלונו והרי הן תוצאות מאותן המתוות השכינור הנשתי שלונו והמה, מותן הקשבותיו שהוא מוכיח את הד Kol האצילות העלונה... כל עמלנו התורוני והמדעי הוא רק לבדר מאותו הקול העלון, שהולם תמיד באזינו והפנוי ולתנו בזרה המביאה לידי מעשה, ולידי עין מסודר ומעורך כראוי" (אורות הקודש ב, פסקה של). עין זה ראה גם שימושו קבועים ברכח; ג, י; ג, סא.

לעשות את הבלתי אפשרי

רב עדיןaben ישראלי

מחבר 'התלמוד המבוואר', 'ביאור תניא' ועוד

נאום בספרייה קנדי בבודפשט, ארחה"ב
בג' בתמוז תשס"ד, יום השנה העשרי להסתלקות הרבי מלובאווישט

אחד המחלוקות בין בית שמאי לבית הלל עסקת בשאלת האם "נוח לו לאדם שלא נברא יותר מאשר ברא", או שמא "נוח לו לאדם שנברא יותר מאשר ברא" (עירובין יג, ב). שתי שנות ומחצית נחלקו בית שמאי ובית הלל בענין זה, עד שלבסוף "מננו וגמרו: נוח לו לאדם שלא נברא יותר מאשר ברא; עכשו שנברא - יפשש במעשה". ואמרי לה: ימשמש במעשה".

בתלמוד יש מאות מחלוקת בין בית הלל לבית שמאי. רובן עוסקות בשאלות הלכתיות, כגון: האם בסעודתليل שבת יש קודם כל לקדש ורק אחר כך ליטול ידיים, או שמא יש להקדים נטילת ידיים רק קידוש. וכיום ריעוני על עצם קיומו של האדם נראה תמה. מהו היסוד למחוליקות זו?

אם נשא לתמצת את עיקר ההבדל בין תפיסות העולם של בית שמאי ובית הלל אפשר לומר, שבית שמאי הם אידיאリストים בעוד שבית הלל הם ריאליסטים. בית שמאי תמיד ציררו לצד עיניהם את מצבם המושלם, את התקומות האידיאלי; ואילו בית הלל תיחסו אל המציאות כפי שהיא. זהה, כמובן, הגדרה פשנטנית מאוד, ובכל זאת זה המוטיב העובר חhot השני בכל המחלוקות ביניהם.

בית שמאי היו אנשי שמים; ככל ענייני העולם הזה הם רואו לא את הגבולות אלא את המכשול, את המשמעות האולטימטיבית. ואילו בית הלל בחרו לעסוק בעניות ומצביים של חיינו כפי שהם. להבדלים אלה בתפיסה העולם יש השלוות מעשיות רבבות בתחוםים רבים. משומן

אבל כאשר מפעלים לחץ גדול פי עשרה או פי מאה, משחו קורה: המולקולות קורות, והחומר עצמו משתנה. באסטרונומיה יש כוכבים הקרים "גנסים לבנים". אלו כוכבים קטנים, בגודלו של כדור הארץ ופחות, שהמASA שלהם גדולה פי כמה וכמה מן המASA של השימוש. מדוע? משום שהחומר קרס פניה והפק להיות משחו אחר, וכתוכזאה מזה גם כל החוקים הפועלים עליו השתנו.

אפשר לומר שבמבחן מסוים, זה מה שהרב בקש להציג. הוא רצה לשנות את ה"חומר" האנושי, את התנהגות האנושית, את דרכ התנהגות של בני האדם. הוא ניסה לשנות את עצם טיבם של כל בני האדם שפגש, להפוך אותם למשחו שונה.

האדם הראשון שעליו ערך הרב את הניסוי הזה היה הוא עצמו. יש בידינו כמה מכתבים משנת תש"ג, מכתבי תשובה לאות חסדים שפנו אליו בבקשתו של ריבי. המכתבים הללו הם מאד בלתי מוכנים אף ימיים לו. הם מלאים רגש, והרב מבייע בהם את תהיתו כיצד יוכל לקבל על עצמו את המשא הזה. "הגינוי מכתבו", הוא כותב, "ונגהלה תבראי אותו - לדרש מני עניינים שלא נתנו לי ואני כי, לא מהם ולא מהם". ובמקרים אחד הוא אומר: "מה שモתר ויש לי, אתן; ומה שאין לי ואסור לי - אני יכול ואני רוצה".

אילו נשאל הרב או אם "להיות או לא להיות", הוא היה משיב לבית שמאי: לאחריות. אך בסופו של דבר הוא החליט אחרת; הוא קיבל על עצמו להיות משחו לאלה הנסיבות הרגילה.

* * *

ומה היה בסופה של אותה מחלוקת ולמודיות? אחרי שתתיים ומזכה של דינונים הסכימו ביניהם כל החכמים, האופטימייסטים והפסימיסטים גם יחד, שהאדם הוא ניסוי שנכשל. הדבר היחיד שעוזר לאפשר לומר הוא, "עכשו

כתבתי לרביו שקשה לי להמשיך לעשות את כל הדברים הללו, והוספתי שככל שקשה יותר מוקודמו. שאלתי אותו מה שתהה עשה, והוסף עוד. וזה מה שהרב בקש דרשו. אין אפשר להסביר זאת? יש סיפור מפורסם על איך, אשר בא אל הרב והתלונן בפניו על כך שיש לו בית קטן מלא ילדים, והמצב קשה מנשוא. הרב אמר לו להנכיס לבית עז - בעל חיים רועשני, מלוכלך ומדיף ריח רע. לא עבר זמן רב ואותו אמר חזור אל הרבי ווועק: "אבא, רב, האורה לו הרבי להוציא את העוז. האיכר עשה דבריו, ואחרי ימים אחדים חזור אלו וסיפר לו כמה הביתה שלו מרווח ונפלא.

הרבי עשה דבר דומה - ושונה. כאשר בני הtalנו באזנוויהם עובדים קשה מאוד, הוא היה מטיל עליהם עבודה נוספת; ואשר הם חזרו והタルנו שמצבם עוד יותר נורא וכל כך קשה להם להתמודד, הוא היה מורה להם לקבל על עצם עוד משחו. כל זה מוגן, לכובן, לחוקי הטבע. בעולם שלנו יש זמן וחולל מוגבלים, וישנן גמגבלות היכלות האנושית. מה, אם כן, עשה הרבי? איך הוא יכול היה להטיל על אנשיו עוד ועוד מעמסה?

כדי להסביר על כך אביה משל מתחום הפיזיקה. בעולם החומר, כאשר מפעלים לחץ על משחו מגיעים לנקודת מסיוםת שבה הוא אין יכול לשאת זאת עוד.

כתבתי לרביו

קשה לי להמשיך
 לעשות את כל הדברים
 הללו, והוספתי שככל
קשה יותר מוקודמו. שאלתי
אותו: מה צריך להיות סדר
הקדימיות שלו? על מה עלי
לwritten? והוא ענה לי (זה היה
המכתב האחרון שקיבלת
ממנו): המשך את כל
מה שאתה עשה,
והוסף עוד

כלל ופרט, פרט וכלל

מכותב מתוך הספר החדש
"תורת הרבי מליאבוואויטש ז"ע – אගרות קודש"

ב"ה, כ"ח תשרי, ה'תש"ה

לכבוד מר משה שי' (יער),
שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת מכתבו שכונראה נפגש בדרך עם מכתבי ברכת השנה אליו, ובטה
קיבלו במוועדו. מטרדת ההגיים נתעכבר מכתביו זה.

והנה מה שכותב ומגדגיש אשר למרות העניינים הצביריים זמני נתון גם לצרכיו של היחיד,
בטח לא יפלא הדבר לפניו, יידעו אשר כל שיטת החסידות חב"ד, כמו שיטת החסידות בכלל,
מוקשת לטובתו של כל יחיד, וכן מצות אהבת ישראל לאור והדגשת תורת החסידות
דורשת מסירה ונtinyה לצרכיו של כל יחיד. ואשר להગלותו של כל גברא בזמן ומקום, הרדי
ידועה הדעת רוז"ל שמצויה גוררת מצוה, והמשתדל כדבעו לטובת היחיד הרוי לא רק שאין
זה מפערע לעסקנותו הציבורית, אלא אדרבה עוד מביאה ברכה גם בזו אף זו.

עוד זאת, אשר בהשquette תורה החסידות על היחיד הרהו ג"כ רכיבים בכוחו,ומי ישער
את המרובה הנכלל במועט, וכל ייחיד המשתدل לצלב במידה המקסימלית את אפשרויותיו
בכיוון הנanon ולהכלilit הרצוי', הרהו מתקשער ע"ז עם מקור הטוב והקדוש, שהוא אין סופי,
וממילא סרים גם ההגבבות.

ואגב ראוי לציין אשר המתבונן בהmortרחש בעולם המידע החילוני מדור לדור וואה עד
כמה גם בזה הולכות מסקנותיו של moden החילוני ומתקרות למסקנות תורתנו, תורה
ישראל סבא, ובפרט בדורנו זה ובשנים האחרונות ביהוד, שנתגלה שגם צעריה יותר
מכילה כוחות עצומים, עד Shell תקופתנו זו ונראת על שם האחים.

אין מוכיר ב麥תו ע"ד ברייאתו... שראויה אני בזה סימן טוב שהסיחה דעתו מזה, שהרי
זה סימן של איש הבריא שאינו נוון דעתו על אבוי גוף.

ואסיים בתוכן התחלת מכתבו בהנוגע לרकישת הדירה, שיתן הש"ת שהחלתו בזה מה
שתחי' תביא ברכבת משנה מקום משנה מול לטובה ולברכה, וכונסה המסורתי בטוב הנראה
וונגלה גם לעיניبشر.
בכבוד וברכה.

– "בכל היותר שכך". כלומו: עליך לתת את חייך ואת
כל מה שיש לך, ואחריו כן לתת עוד. ומהו ה"עוד" הזה?
אלן הם הדברים שאין יכול לעשות.

וזו היהתנו של הרבי: להטיל על אדם משא של
עבדודה שיחספו אותו לשמה אחר למגורי. הרבי לא היה
מעוניין ליצור סגל של מוחזירים בתשובה מקצועים: "זה הוא
רצו שיכל בית כייה בית חב"ד". הוא רצה לשנות את
בני האדם, פשטוו ממשמעו, לשנות את טבעם.

ולכן הוא כל הזמן בקוש עוד ועוד, ואף פעעם
לא היה שבע רצון – מפני שעדין לא
הגענו למשיר שהוא של קווים, ל"קristol"
בביבול של החומר, להמתמות מבנה
המציאות הקים שאחריה נוצר מבנה
שונה לחולטיבן: תמציתוי יותר, פחות
ריקני, טוב יותר. לא מדובר בכמה בני
אדם, אחד פה אחד שם, ממשתנים,
אלא בהפיקתה של כל המציאות
יכולת למשהו שהשיב להישות
בידי יכולם. בשנותיו האחרונות,
בקראיתו "אנחנו ודצים מישיח
עכשו", דחף הרבי וחוזר ודחף
לקראת זה יותר ויותר.
הוא דבר על הדברים שאינו
יכולים לעשות, על הכלתי
אפשרי, על מה שאין כל דרך
להשלים בתיקות חיים אחת,
משמעות יבוא המשיח Nebur
על כלם הבדרים הכלטי
או נוכל לעשות לא רק את הדברים
שאנו ביכולם, אלא גם את כל מה
שאנו מוסוגים.

הרבי רצה הרבה יותר מאשר להחולל
מהפכה: הוא רצה לגרום לנוינו בalthi הפין
בטבע האנושי, בהיסטוריה האנושית. האם
הוא לא הבין שזה בalthi אפשר? לא. הרבי הכיר
היטב את הטבע האנושי והבין את בני האדם ליעומק;
הלווא כל כך הרבה אנשים גלו לו את לבם, חשפו את
עצמם להלוטין בפניהם וסיפרו לו הכל על חולשותיהם, על
אישונותיהם. ולמרות זאת המשיך שלו לכולם יהה:

**ויצו קדימה! ואם איןכם יכולם לדוע – לכו! ואם
איןכם יכולם ללחט – תזהלו! אך תמיד, ללא הרף.
המשיכו להתקדם.**

משנברא יפשפש במעשיו"; אם הוא כבר כאן, יעשה נא
כמייטב יכולתו.

ואולם לשאלה זו יש תשובה נוספת: לא "כן" ולא
"לא", אלא תשובה שלישית, והוא – מה שהרבנן ניסה
לעשות. הוא אמר: במקום להכריע בשאלתך אם ראוי לך
לאדם להתקדים בעולם, הנה ניצוץ סוג חדש של אדם,
קיים אנושי שונה, קיים אשר ביחס אליו תוכל להיות ורק
תשובה אחת: כן.

במשך השנים נתן הרבי יותר ויותר
משקל לעניין המשיח. הוא דבר וחוזר
ודיבר עליו. כבר בנאומו הפומבי הראשון
הוא הבהיר שעניין זה נמצא בראש
معايינו, ובכל מה שאמור ועשה תמיד
היה אותו רעיון עצמו: הנהנה
משיח בא.

המשיח אכןו אייזו התרחשנות
פעיטה; באת המשיח היא בעצם
קץ ההיסטוריה. משיח פירושו
שיגיע זמן שבו הדברים לא רק
יהו טובים יותר, אלא – לא
תשובה שלישית, והוא –
מה שהרבנן ניסה לעשות. הוא
אמר: במקום להכריע בשאלתך
אם ראוי לך להתקדים לא רק
בדיון כפי שהם צרכים להיות.
פירושו של דבר הוא של כל מה
שניסינו לעשות במשך דורות,
במשך עידנים שלמים, יתגשם.
עד עכשוו הינו מתקדים – ואז
נכשלים וללאורה נסוגים. וזה
המבנה של ההיסטוריה בכללותה,
שהיא סיפור ניסיוני וכישלונוּתִי
של המין האנושי. "משיח" פירושו
שים יבו וכל הבוויות יפתחו, משם
ואילך לא יהיו עוד כישלונות. בלשון
התנ"ך קרי הדרב בשם "קץ הימים"
– קץ העלויות והירידות של ההיסטוריה
האנושית, וראשית יצירתו של מה שחד
ושונה לחולותין.

להביע את המשיח פירושו להוביל בעולם שינוי בalthi
הפין. עד עכשוו התופיע הקיימים האנושי בתנודות
בלתי צפיות; היה זה קיום, שבו אחרי כל עלייה באה
ירידה. הרבי שאף לגאי למקומות גבוה יותר, והוא ביקש
להשיג ואת עלי"די כך שתבע החסידות קוראים לכך "בכל
ליכולתם. בלשון מחשבת החסידות קוראים לכך "בכל
מאותך". ביטוי זה, הלקח מותך קראת שמע, מפושש
בדורך כלל כ"כל כוחך". ואולם בחסידות מפרשים זאת

לעובדו בכל לבכם

שיחה מרתתקת של הרבי ז"ע עם האדמו"ר מתולדות אהרון צוק"

בעניין עבודה ה' בתפילה

בעת ביקור האדמו"ר מתולדות אהרון, הרוב אברום יצחק קאהן צוק"

יום א', כ"ז שבט, ה'תשכ"א

להבין יותר מפיירוש הפשט בלבד, וא"כ, צריך לנצל אפשרויות זו גם בעניין התפלה, ואני יכול להסתפק בידיעת והבנת פירוש המילוט עד'

הפשט בלבד. ומטעם זה צריכה להיות הוספה גם באופן התבוננות בגודלות הבורא: אף שבהתוותו בן י"ג שנה חלה עליה כבר המצווה והחובה להתבונן בגודלות הבורא (כשם שמצויב בכל דיני השו"ע), הרי אין זה דומה לאופן השגתו כשנעשה בן י"ח שנה, שאנו השגתו גדולה יותר; ואני יכול להסתפק לו כו"כ ידיעות בתורה, ולא תacen שבהתוותו בן י"ח שנה ילמד באותו אופן כמו בהתוותו בן י"ג שנה בלבד. ועוד"ז צריך להוסיף לזה – לאפשר לה" – מים ליום.

• ג

האדמו"ר מתולדות אהרון: איתא בספר ס"מ וע"ט, שבעת התפלה צריכם להסיר ממוחשבתו כל העניינים, אפי" גענוי תורה, ולהשוו

הרבי: ככל יש חילוק בין תורה ותפלה, שהתפלה היא בנוסח שווה בכל יום, כהנוסח שישדרו אנשי התפלה – שאינו יכול להסתפק במה

שהבין אתמול הפשט בפסק זה ואין להוסיף עליין, ואותו הנוסח או במומר זה, ולהישאר על עמדו ("בליעין שטין"), כי אז הרוי זה כמו מי שלומד כל ימי חייו ורק פירוש

המילות בתורה, ולא יותר. – מובן, שמי שאין ביכולתו להבין יותר מפיירוש המילוט, לא טובעים ממנו יותר; אבל מי שיש באפשרותו לעידן ולהבין יותר, אני יכול להסתפק בפיירוש המילוט בלבד.

וע"ז שמצוינו בגמרא (כתובות ס"ז, א) אודות נקדימון בן גוריון, שאעפ"פ שנותן לצדקה סכום גדול שאפשר להוסיף על מה שלמד ביום שלפניו.

אמנם, גם בתפלה שהיא בכל יום באותו נוסח, יקרה וצרכית להיות ש"כבדי לוי' למייעבד לא עבד", היינו, השגנתינה לא היתה לפי ערך יכלתו. – הן בהחיות וההתלבות, והן בהבנת וכסם שהדברים אמרוים באופן פירוש המילוט, והינו, כן בנוגע לרוכש רוחני – שכאשר יכול להבין גם חלק זה, אלא למחרות צריך להוסיף בזה, כל אחד כפי יכולתו, שהרי בכל עניין

הפשט בלבד, ועוד"ז בנוגע לפירוש המילוט. וכיון שלאחרי התפלה הרוי הוא-לומד גمرا, קל-וחומר וגוזירה-שרה וכו', יורד לעומק השכל ע"י העיון ב Maharsh'a, מהר"ם שיף ושאר המפרשים, הרי מוכחה שיש לו יכולת

ישנים ד' פירושים, ע"ד הפשט, הרמן הדorous והסוד, ובמילא אין להסתפק בהבנת פירוש המילוט. ובכלל, הרי זמן ע"פ הרמו והדורש והסוד. האדמו"ר מתולדות אהרון:

השינוי בכל יום הוא במודת החיות וההתלבות, וכפי שראוים במוחש שאין דומה החיים מיום א' לחבירו, אלא בכל יום נעשה חיים והתלבות חדשה, אבל עצם התבוננות צריכה להיות רק בפירוש המילוט, כדי להדק ולהתקשר עם הש"ת.

הרבי: עפ"ג, הרוי גם בתורה יכול ללמד כל ימי חייו רק משנה אחת, ובכל פעם הילמוד בחיות וההתלבות חדשה, אלא כמי "ש רבני הזקן ההלכות בתקופה של דתורה – ש"כ נפש צריכה לתקן להעסק בפודס . עד שישיג ידעת כל מה שאפשר לנשמו להשיג מידיעת התורה, הן בפשט ההלכות, ובלשונו הן ברמזים ודרשות וסודות", "

הנתניה (פ"ד): "כפי יכולת השגתו וירוש נפשו למעלה". וכן הוא בעניין התפלה – שאינו יכול להסתפק במתן הגдолה, שאין לגrouch ממנו ואין להוסיף עליין, ואותו הנוסח בדיק שאמורים ביום א', חוותם ושוניים ביום ב', ומשלשים ביום ג'; משא"ב בתורה ציריך להיות עניין של התאחדות דוקא, כדי אתמא בזה: "לאפשר לה כל יומא" (ח"א יב, ב), "לאפשר לה כל יומא" (ח"א יב, ב), שענין וזה הובא בש"ע הלכות תפלה, הרוי וזה שיריך לכל אחד ואחד, והינו ע"י התבוננות בגודלות הא-ל וכו'), לאחרי הקדמת לימוד עניינים אלו שנtabaro רק בספרים שעוסקים בחלוקת הדורש והסוד שבתורה.

• ב

האדמו"ר מתולדות אהרון: בעת התפלה צריכם להשוו את כל הכהות שתהיה הדבקות והתקשרות – הן בהחיות וההתלבות, והן בהבנת פירוש המילוט, והינו, שאין להסתפק באופן פירוש המילוט, והוא נוגע לרוכש רוחני – אולם מחרות צריך להוסיף בזה, אולם קודם התפלה, הרוי מה מחשבה | בזה,

האדמו"ר מתולדות אהרון סייר על התלמידים אצלו ש"י לימוד גפ"ת קודם התפלה נעשים מוחחו ולבו זכמים ותלבות גדולת, ואמר, שמקיימים דברי אדמו"ר הזקן בתניא (אג"ק ס"א) בוגר לתפלת הציור, שיש אח"כ להכניס אותה דבר הכהן, ובאופן "להאריך בתפלה השחר ערך שעווה ומהצאה", והוסיף לספר שהתלמידים משבכמים בשעה הרוביעית לפנות בוקר, ולומדים שלוש שעות ואח"כ מתפללים בתלבותכו'.

• א

הרבי: מה לומדים לפני התפלה? האדמו"ר מתולדות אהרון: גمرا עם פירוש רש"י ותוספות. הרבי: ומה עם לימוד תורה החסידות? – שם שיש סדרים קבועים ללימוד הנגלה, כך ציריך לקבוע זמן מסוימים במשך היום ללימוד חסידות. (והוסיף בתה-שחוון): אני אמר שלמדו דוקא חסידות חב"ד – אף שהוא דבר חשוב ביותר, כמובן – וכאשר הוא שילמדו תורת העש"ט ותלמידיו. האדמו"ר מתולדות אהרון: יש גודלות הבודא – פנימיות בתורה, גם שיעור של 10-15 רגעים ללימוד

הרב המגיד, ושאל אצלו חבריו לפרש הדבר, ואמרו: הרי פעם היינו מתפללים ביחד, ומסימים באותו זמן, ומה נשנה עתה?

חבריו של הרב המגיד ה' נוהג לעסוק בלמידה התורה ממשן רוב השנה, ווגתו נילהה את העסוק, ורק בעם בשנה' מ' מתבלט מלמדודו במסך כמה שבועות, ונouse ליליפציג אל ה'יריד' כדי לKNOWN תקופה חור לביתו ומשיך לעסוק בתורה. ושאלו חבריו מהו עלייך בטל זמן ולנוסע ליליפציג – הרי מוטב שתתבונן בהנסעה, ותחשוב שהיום הנה פה, ומחר הנה שם, עד שתחשוב שהן בלילה, ואח'כ תתבונן ותחשוב במלהך הננסעה בחזרותך לביתך, וכן תעורר את הננסעה ממשן זמן קצר יותר.

כאשר החבר שמע זאת, הביט עליו בתימ簟ון, ואמר: ר' עבר, לא ידעת שאתה בטלן גדול כל כך! מה תועלך מחשבתי – הרי עלי להיות בלילה, בכדי להביא משם את הסchorה בפועל ממש!

וענה לו הרב המגיד: כן הוא בנווגע לעניין הכוונות בתפלה: לא מספיק רק לחשוב ולcoln כעת הנני בעש' וא ביצירה וכו', אלא צרכים להיות שם בפועל, כדי להביא את ה'"סchorה"...

ובשביל זה דרשו זמן ארוך יותר. וכיון שצרכים להיות שם – הרי האפשרות לזה היא רק כאשר למידים יודעים מה זה אzielות בריאה יצירה ועש' (וכאומר), לא רק לידע שיש מזיאות כו', מגלי לידע מואה מהו עניינו של העולם, ומהו הפירוש להיות שם")...

צרך לידע איפוא של' לא בשמים היא', ולכל אחד ואחד שיר' הלימוד בעניינים אלו, ובפרט לאחוי שונבאו הדברים ע' הבש' ותלמידיו בארכיות הביאורים, ע' משלים ודוגמאות וכו', וכבר נדפסו בספרים, וצריך רק ללמידה ולעין בהם.

השicha במלואה נדפסה בתורת 317 מהנים – התוואדיות כרך' ל' עמוד

הענינים בזה, הנה כאשר מתפלל ומגיע ל"ברוך שאמר" וידוע שעולה עכשו לעולם היצירה, ובברכות ק'ש דזמרה, ברחות ק'ש, ק'ש ושםונה עשרה – עפ' דבריכם (שהשינוי בכל עולם באצלות – איז התפלה היא לאפן אחר למורי). בזמנים אחרים, כי, דока כאשר

ואם מכיוון רך פירוש המילות ע' ד הפשת, ואינו מתעמק להבין, נמצא, שיש חלק מסוים במוחו שאינו משתמש בו בעת התפלה, ואח'כ, חסר אצל עניין "כל עצמותי תאמורה", כיוון שחלק מסוים במוחו אינו משתמש אלא הוא יישן... ולמה יישן ולא תפלל? – הרי גם הוא צריך להתפלל!

מושך גם מסדר התפלה גופא: לכוארה, מהו תוכן החלוק בין חלקי התפלה: הodo לה, פסק דזמרה, ברחות ק'ש, ק'ש ושםונה יום הוא רק במדת החיים ובהתהבות, אבל התבוננות צרכיה להיות רק בפירוש המילול, כדי להבדק ולהתקשרות עם השית' (ה'ו'), הלא די באמירת פסק אחד בהטהבות, שבוה נדבק בהשית', ומהו הצורך בכל שאר החלקים התפלה, ומה נתווסף על ידם?

הרי בודאי יש שינויים וחילוק מדריגות בחלוקת התפלה – שבאמת רשות הodo לה, עדין לא תה' הדביבות בהשית' כמו הדיביקות שע' אמרת פסק דזמרה, ברחות ק'ש, ק'ש ושם' ע'.

וכמוון גם מפרט ההלכות בנוגע לעניית אמן וכיו' ב' באמצע התפלה, שיש חילוק אם עומד בחלוקת התפלה הדחו' ופסוק דזמרה, או שעומד בברכות ק'ש וועאכ' ב' בשם' ע' ואמ' ה' בתקליטת הדיביקות תיק' באמירות הodo, לא ה' וראשי הפסיק ולענונו, כמו בשמו' ע'.

וככלות העניין זה – כידוע ש' חלקיים שבתפלה הם כנגד ד' עולמות אצלות, בראה, יצירה, עשי': הodo עד ברוך שאמר – עולם העשי'; פסק דזמרה – עולם היצירה; ברחות קריאת שמע וקריאת שמע – עולם הרראה, ושמונה-עשרה – ולענונו, נמצאים איזהו ה' רשות הodo, והוא עדיין בועלם היצירה וועלם הבראה, ועוד שmagיע לשמו' ע' שאו נמצאים בעולם האצילות, שם א"ה וחוי' חד' כו', ובלשון הגמרא: "בעבדא קמי מרוי", ולכן צריך להיות בתכלית הביתול וכו'.

ומובן, כאשר המתפלל יודע ואת – לא רק ידיעת התיבות עשי' הוא עסוק בעניינים אלו. ולאחריו שהרב יצירה בראה ואצלות שלעצמם, מבלי לידע ולהבין מואה בעניין זה, מלבד העובדה שישנה מזיאות כו', שמספרו ייחד, וכשעמדו להתפלל, סיים חבירו תפלו משך זמן לפני

בספרים, שכאשר מתפללים סתום, איז פעולים את כל הענינים שהתפלה צריכה לפועל. ואמר הרב: במה דברים – כמו שאנו יכול ללמד ולcoln כו', או כאשר אין לו זמן לcoln כו', שאו מתפלל בכוונה סתום, ופועל כל הענינים; אבל מי שיכול ללמד ולcoln כו', אינו יוזא ידי חובתו בלבד ואלה' כ' וכ'ן' מדברי הגמרא אודות נקדימון בן גוריון, שאף שנtan צדקה לי' למידעך לא עבד'.

וכאמור לעיל, שאין דורשים יותר מכפי כחם; מי שאינו יכול להבין יותר – לא דורשים ממנה אלא רק פירוש המילות הפשת, אבל מי שביכלו להבין יותר – וכ'ן' שההוכחה לכך היא מאופן למועד הנגלה – דורשים ותובעים ממנה גם הבנה והשגה זו, ואמור, שע'ז' תה' גם ההטהבות שלו גודלה יותר. טעה).

זאת ועוד: עניין הטהבות בתפלה באופן סט' א' תהפק לטוב וקודושה, הנה ש' כל עצמותי תאמורה" הוא לא רק בגין לבעלי הגוף, שייתגנע בגופו, יספק ביידיו וירקע ברגליו, אלא כל חלקי האדם צרכיהם להתפלל, גם המוח בראש, וכל חלקי המוח.

ואם מכיוון רך פירוש המילות ע' ד הפשת, ואינו מתעמק להבין גם ע' ד הדירוש כו', נמצא, שיש חלק מסוים במוחו – מציאות דבר הנמצא במוח שבראש, כדמוכחה מזה שמשתמש בו בשעה שלומד עניין בנגלה דתורה – שאינו משתמש בו בעת התפלה, וא'כ, חסר אצל עניין "כל עצמותי תאמורה", כיוון שחלק מסוים במוחו (השין לחילוק הדירוש כו') אינו מתפלל, אלא הוא יישן... ולמה יישן ולא תפלל? – הרי גם הוא צריך להתפלל!

ה' הרבי: עניין זה (שאין להסתפק בפירוש המילות ע' ד הפשת, אלא צרך לידע גם הפירוש ע' ד הדירוש וכו', ועי' יתוסף בהטהבות כו')

ממעמד ומצב של גלות ולהתעלות לו כמשמעות בתפלה "ולגdotot ai חקר", או "ה' אל-ו' ואנו", ומתבונן בפירוש הפשט – הרי מזה יבוא לידי התפעלות ודביבות, ולא צרכים יותר מזה. הרבי: אדרבה: אם מהפירוש הפשט יבוא לידי התהבות גדולה יותר!

ולדוגמא: בפסוק "זה אל-ו' ואנו", ישנו פירושו של' – בעש' מ' מאמר ראשון): "כשוּה אל-ו' . . . מוץ השוגת' ידיעתי, או ואנו, מלשון אני והו, ר' ל' אוי והוא דבוקים יחד כביכול', והיינו, שמלבד פירוש המילות ע' ד הפשת, "לשון NOI, אספר NOI כו'", נמצא אבל באופן שהוא ("אל-ו'") בሩיע השביעי... ניתוסף פירוש פנימי יותר – שהאדם המתפלל נעשה דבוק יח' עם הקב'ה. ומובן, שכאשר לומד פירוש זה, או'כ' מתבונן בויה בתפלה, או' בוא לידי התפעלות גדולה ונפלה.

חדש: לכואו צריך להבין: מהו הפירוש שיר' חדש, ומהו הוצרך ב'שיר חדש', ולמה לא יכולם להסתפק בה'שיר' שיננו עד עתה?

ולענין זה: יש "שיהה חדש" – לשון נקבה, ויש "שיר חדש" – לשון זכר, והחילוק ביןיהם – ש' כל השירויות לשון נקבה, חוות משרה דלעתיד אותן, לשון זכר, קלומו, שהנקבה יש לה צער לידה, אף כל הנשים יש אחריהם צער, חוות מלעתיד, שאין אח' צער' (מכילתא בשלח) – גואלה שאין אחר' ג寥ת. ועפ' – כאשר יהודי מתפלל עתה, בזמנ הגלוות, ואומר "שירו לה' שיר חדש", וכדיאתה בכתבי הארי'יל ופסוק, וכדיאתה בכתבי הארי'יל (שער הגיגגולים הקדמה יז) שככל פסקוק ופסוק ישנים ריבוי פירושים בכל ד' חלקי פרד'ס התורה, ויש שבראש, כדמוכחה מזה שמשתמש בו בשעה שלומד עניין בנגלה דתורה – שאינו משתמש בו בעת התפלה, וביכלו – לא לממוד ולידע אותו, שהרי פירושים אלו נמצאים תאמורה, כיוון שחלק מסוים במקומות הנדרסים ויכולם לknותם ולעין בהם. וכיון שכן, הרי כאשר ישנה אפשרות שאברך צער או מבוגר ידע ויבין פירוש המילות (נוסף על הפירוש הפשט) גם ע' ד הדירוש והסוד, ועי' יתוסף – יבוא לידי התהבות והתפעלות גדולה – שבאפשרותו להעמיד את עצמו ("יין עזען גיטלען") במצוות של גואלה, והיינו, שאינו צריך להמתין עד זמן בית מושת, אלא ניתן לו הכח לצאת

יום הילולא ג' תמוז

ב"ה

"זהו שכטוב בזהר הקדוש צדיקא דאתפער אשכח בכלוחו עלמין יתר מבהיו, דהינו שגם זהה העלם המעשה היום לעשותם אשכח יתיר. כי המעשה גדל והלך גידול גידולין מן או רוע לצדיק בשדה אשר ברכו' המאר לארץ וחוצות וגם אנחנו אלה פה היום כולנו חים בדרכיו דרך הקדוש צדיקיא מגינן על עולם ובmittahan יתר מבהיו, ובמייל דעלמא בפירוש צדיקיא בזהר הקדוש צדיקיא מגינן על עולם ובmittahan יתר מבהיו, ואלמלא צלותא צדיקיא בההוא עלמא לא אתקאים עלמא וגעא חדא".

אדמו"ר הוקן, ספר התניא (אגרת הקודש סי' כז)

"אף אותם שלא ידעו בו ולא הכירו בו בעודו בחים חיותו רק שלמדו בספרים הקדושים שהניח ברכיה אחריו וננהנים מאור זיו תורה ומתחזקים על ידי זה בעבודת הוי... בודאי גם מה נקרו תلمיזיו... כי מהה מאמינים בהצדיק והוא ומקבלים ממנו אוור תורה".
אדמו"ר האמציעי, קונטרס ההשתתחות

ציוון כ"ק אדמו"ר מליבאוויטש זצוקלה"ה נונג"מ זי"ע

**USARTOT ALFI YAHODIM MORCHAVI HA'OLAM SHOLCHIM PATAKIM
להניח על ציונו ובמיוחד ביום הילולא**

כן נהג הרבי לעשות במקום זה על ציון הרבי הקודם אדמו"ר הרוי"ז זי"ע

ניתן לשולח למס' פקס: 7234444-718-1+ ווונח בציון

לומוד שמוועול לתפילה

מכتب מתוך הספר החדש
"תורת הרבי מליבאוויטש זי"ע – אגרות קודש"

ב"ה, י"ז טבת, תשט"ז
שלום וברכה!
...מה שמקש עזה בהנוגע לעניין התפלה - שאינו מרגיש עניינה במחשבה דבר ומעשה
וaina משפיע עליון.

הנה אין פלא בדבר לאחרי פסק המשנה אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש,
ופרש"י הכנעה (ושפלות), לשalon המשנה זהה ציוויי וגם הודה -
שאי אפשר שתהה' התפלה כדבעי אם אין הקדמת עניין הכנעה.
ועניין הכנעה אי אפשר שבא מצד עצמו, כיון שהאדם הוא מציאות. וכן על זה הרוי
צראו הרע אקדמי' לטענית'!
אבל - בראי' יצה"ר ברואתי לו תורה תבלין, שהتورה מגלה תרופה גם לעניין הישות
והמציאות שמננה הגאה,
וזהו על ידי לימוד שיכול להביא להכנעה וביחד עם זה גם לעובדה (זו תפלה) מתון
שםחה. וכמרוז"ל שאין עומדים להתפלל אלא מתוך שמחה.
וזהו לימוד החסידות, דא"ה, המביא לאהבותו (שמעוררת שמחה), ויראותו (שמעוררת
הכנעה ושפלוות).
ומוכן מעצמו שלא נוצר לעורר על זה שתפלה צריכה להיות בטירה.
ואם יתנהג בלימוד הנ"ל אליבא דנפשי' ובפרט קודם התפלה בפרק - יועיל זה
להתפללה.

ומכיוון שהתחלה הבקשות בתפלה היא בקשת חכמה בינה דעת - ברכה הראשונה
מברכות האמציעיות שנ בקשת צרכיו - הרוי בודאי שגם לאחר התפלה ובמשך היום הי' לו
שייעור קבוע בלימוד תורה החסידות,

וכמאייר רבנו הוקן שעיקר הקביעות הוא קביעות בנפש,
וקבוע אינו בטל.
ומוכן שנגן"ל הוא han בהנוגע לעצמו והן בוגע לאותם שיכל להשפיע עליהם, כי הרוי מי
שיש בידו למחות וכו'...
ברכה.

סיפר רלקהו

rzionot meshicha amuna

רוב שבתי סלביטיצקי
שליח הרבי ז"ע לאנטוורפן, בלגיה

החווצה: החתונה. ניסיתי לשכנע את עצמי שהחתונה בכנסייה לא תשפיע במאהמה על חיי.

אני יודע מדויע, אך למרות שהתייחסתי להזהר בADINGות - עומק עמוק בתוך תוכי הרגשות ש אין זה עמוק ורתק. חשתי שבשבך הכל, אני משקר את עצמי. ידעתה בתוכך תוכי, שזה צעד מיד רציני מכדי להתייחס אליו בזולות ובADINGות.

ניגשתי לבית הכנסת שבהה בסביבתה. היה זה כבר בסוף התפלה. רוב האנשים כבר יצאו. עמדתי מול ארון הקודש ומבלתי להרגיש מלמטה כמה מיל'ם, מין תפלה של פרידה מאלוקים, מין התנצלות על מה שאינו עושה.

ואז מישחו ניגש אליו ושאל אם אני מתחפש אליו. "כן", עניתי לו, "אני מתחפש את עצמי". הוא חיך ואמר לי: "זמה אתה עושה כאן בכיתת הכנסת?". "באתי להיפרד", אמרתי לו. "להיפרד ממי?" הוא שאל אותי בהרמלה גבוהה כמו שאינו מבין. "להיפרד מאלוקים ... בעצם הוא הביט ואני שתקת. האם אחרי שתיפרד ממנו תמצא את עצמן או תברח מעצמד?" שאל אותה. .. שתקתי. לא ידעת מה לענות. האיש הזה העמיד אותי מול עצמו. לבסוף אמרתי לו: "בעצם אני יודעת... אני רוצה להתחנן... והיהדות מפריעה לי...".

"אני מכיר את הסיפור שלך", אמר, "אך אולי החתונה הוז, שאתה מדובר עליה, היא דורך לבורה מעצמד".

"אולי הצורך שלך לבוא לבית הכנסת ולהיפרד", מוכיחה מהי עצמיותך? שתקתי. עד היום לא עמדתי מול שאלות כאלה. הרגשותי יכול כל היסויים שהתחנסתי בהם עד היום

שכל מטרתן רק כדי להיכנס עמו בדברים. מנסים הינו למצוא מקרים מסווגים, מקומות מוכרים, כדי להתקרבר זה לה, לפתוח שעריהם ולקראב לבבות...

והנה, ורק אחד מהבחורים את השאלה: "למה הרבי הרום את ידיו כאשר דבר אתה?"

הבחור חיך. "

"אתה בודאי רוצה לדעת מה שאלתי את הרבי", אמר, והוא היסס קצת פניו היינו מתוחות אף לבסוף אמר "אספר לך דברים כהויתן":

כלנו נשמננו לדוחה, "אני גור בכופלו, הורי אינם דתאים, חזון מגורות חונכה אין לנו שום קשר ליהדות במשך כל השנה. גם לא יום כיופר.

לפניהם בשנותיהם הכתיב בחורה לא יהודיה, כי לא הפריע כל. בעולם עלי מקומו באמצע השביל, כשהוא עומד מול הרבי. הרבי הניע קלות את ראשו, זו קצת לימיינו, עקף את הבחור והמשין ללכנת, נכנס למכוונית ונסע. אל עברו לבו של הבחור.

מגשים באFILE...

אנחנו, הבחורים המועטים שהינו במקום, ייצנו "מקום מחבונו".

שביבי היה משחו מאד מעופף ולא ברור אבל לא הסכמתי להתחנן בכנסייה. היה לא הסכימה בשם אופן לוותר.

מאד נגעתי Mai ההתחשבות שלה בהרגשות של. אך עברו כמה שבועות בהם המשכתי את הפגישות בבניינו וחזרנו לשיגרה, מצאתי את הספסלים האחוריים, השעון וראשו עצמי מכסכים להתחנן בכנסייה.

בתחילת החלהתי להתייחס לכל העניין כאלו הוא משחק ילדים. מה כזה, בזמין שאדם חי עם עצמו....

עברו רבע שעה לערך, כאשר איזה מיל'ם ממלאו אותו הרום את ראשו וחקיב. ואמר לנו מה חשוב?

שהחלהן אונטו? ניסיתי ליאוט זאת ניגשנו אליו. העזנו לו שתיה קלה ותחלנו לדבר על אָדָם. מה היכן שאתה? מיה עיסוקך? שאלות סתמיות

קרינסקי שעמד ליד המכוונית, פתח את הדלת. עוד וגע הרבי יכנס למכונית, הדלת תיסגר, והרבי ישע לבתו.

רק כאשר הרבי ירד במדרגות הכניסה ליד גדר האבני מול חדרו של הרבי. היה נראה כבן 25, בחור גבוה קומה, פנים עדינות, מגולח למשען. הcliffe שעיל ראשו נדאית כאוחאת שעדיין לא מצאה את מקומה על הראש...

כאשר הבחן הבחור שהרבי יוצא מ-770, עלה במדרגות ופנה בהיסוס הזוזה בז'ריה - לברות. קרנו לרגש שכך בז'ריה - לברות. קרנו לרגש ז'ריה, האל הרומיות. הובשה שיסודה ויכולת להבחן בפניו את ההתרגשות שאחזה בו.

מיهو הבחור? מה הוא רוצה מהרבי?... מוגן שאין לו חוש הבחנה. כל כמה שיש יותר הבחנה והרגשה אתה מתבאיש יותר. הובשה בכלל, ומה פנה לרבי ואמר משחו. בಗל ריחוק המוקם, לא הינו יכולים לשמעו את דבריו, רק ואני שהרבי הרcin מעת את ראשו וחקיב.

כאשר סיים לדבר, הבית בו הרבי, וענה לו כמה מיל'ם, תוך כדי שהוא מרים את ידיו למלחה ובתנוועה מוחלת.

הדלת נפתחה והרבי יצא. שקט סיבובי הורידם כלפי מטה, כאשר

יש מאורעות גדולים שפועלים בכינסה של 770. ידעו שמהורי הקיד נמצוא הרבי. פעמים רבות שנאים קטנים, הם כורעים הנשתלים בתוך המציאות, שצוחחים וمتפתחים לאט עד שנים רבות פניהם מציאות כולה.

אך יש תנאים לצמיחה - צריך להשתדל להעניק לזרעים הללו את התנאים המתאימים להתחנות, כי אם לא ניתן להם את התנאים הללו הם ירקבו ויעלמו מן העולם.

כל סיפור בעולם ובפרט סיפורו שקרה אצל הרבי, הוא זווע שיכל להזכיר ולשנות אותנו. עליון רוק לתת בחטא אדם הראשון, עניינה ביכולת להבחן בין דבריהם שונים. ילך קטן לא מtabish בפני אדם גדול או במקומות זרוע את התנאים לצמוח. להריגש אותו לסיפור, לקלות אותו, להרגיש אותו ולהיות עמו כל יום מחדש. סיפורים לא רק שומעים או קוראים, סיפורים - מגדלים.

כך הוא גם הספר דלהן. זה סיפורו קטן, שארך בסך הכל דקה אחת, 60 שניות, אך הספר זה שינה את חייו של היהודי מבופלו. הספר מצאנו עצמנו עמודים מהווים 770 זהה ורע זעירים מהם מתפתחות עד הימים משבחות יהודיות. הספר הזה, השפיע, משפיע וישפיע על חסידים שהיו יותר חסידים ולמלא את הכוונה האלוקית בחיות ובהתחלה.

כasher umdati mol
הרביה כמעט לא יכולתי
להוציא מילה מפי,
אך מבטו של הרביה
הרגעיאוות. בכוונתי
יהיא לשאול את הרביה
"מניין יודעים שהקב"ה
קיים?" אך משום מה
מצאתה עצמי שואל
את הרביה: "היכן נמצא
הקב"ה?" אולי משום
שבאייזהו מקום, אני
מאמין בקיומו". הבטוי
בעינו של הרביה. מעולם
לא ראייתי מבטש שזכה.
עינוי חדרו אל תוך תוכי.
ואז שמעתי אותו אומר
לי: "הקב"ה נמצא בכל
מקומות". ובאופןו זאת
הרים את ידיו למעלה,
ובתנוועה סיבובית הוריד
את ידיו כלפימטה.
כайлו להראות שא'
נמצא בכל מקום. אומר
לך את האמת, התשובה
זהיאת לא סיפה
אותו. זה היה נראה
לי כתשובה פשנטית
מיד. ציפיות לתשובה
פילוסופית יותר, עמוקה
יותר, רצינות יותר.
ציפיות לתשובה שתగרה
לי את השכל

כabinet ספר שתהאר לנו את הדרך בה
נלב. ראשית לומדים מהסיפור מהו
הסוד לאמונה, להסידות. הסוד הוא
- "רצינות". הרב משפטע לכל אחד לפי מידת
רצינותו. הססתי האם להמשיך ולשאול
את הרביה אך בסוף קיבلت אומץ
שאלתו הראשונה של הבוחר "היכן
נמצא הקב"ה?" לא הייתה "ברצינות".
היא לא נבעה מעוקם הלב. הוא
ציפה לתשובה אינטלקטואלית-
פילוסופית. הוא ציפה לתשובה
שלא "תפריע" לו להמשיך את חייו
כמקודם.

רائي על פניו קורת רוח. על שפטיו
התשובה ו"זרם האמונה", כלשהו,
מהרביה.

ולא זו בלבד - שאלת צו לא
יזכרת תנאים מתאימים שייאשרו
"ליקלוט" אמונה. שאלות פילוסופיות
לא "רצינות", אין בכוונן לצור כל
מתאים לקלו אמונה.

בפעם השנייה, כאשר תוכן שאלתו
נורעו זרים של "רצינות", שאלתו
יצאה מעוקם לבו, "המשיכה" שאלו
את התשובה ואת "זרם האמונה". זרם
שעובר מהרביה אל תוך תוכי. באוטן
שלו ביטתו. עמוד על המדרוכה ליד
המכונית ואשר תראה את הרבי יוצא
מ-770, פשוט גש לרבי ואמור לו מה
שלך.

וכך מצאתה את עצמי עמד ומבהכה
לרבי.

הדלת נפתחה והראית פעם ראשונה
את הרביה. פניו הקורנות הרשים אותו
והתרגשתו מאד. אורותיו עז בנפשי
וניגשתי לרבי.

כאשר עמדתי מול הרב כי כמעט
לא יכולתי להוציא מילה מפי, אך
מבטו של הרביה הרגעיאוות. בכוונתי
זהיאת לא שאל את הרביה "היכן נמצא
שהקב"ה קיים?" אך משום מהמצאתה
את עצמי שואל את הרביה: "היכן נמצא
הקב"ה?" אויל משום שבאייזחו
מקומם, אני מאמין בקיומו".
הבטתי בעינו של הרביה. מעולם
לא ראייתי מבטש שכזה. עינוי חדרו אל
תוך תוכי. ואו שמעתי אותו אומר לי:
הקב"ה נמצא בכל מקום".

צאתתי ממשרדיו זאת הרים את ידי
למעלה, ובתנוועה סיבובית הוריד את
ידיים לפני מטה. כאילו להראות שא'
נמצא בכל מקום.

אומר לך את האמת, התשובה
ששלחה אותך בלילה לומר לי שאי-

משהו בעניין הזה. אך בכל זאת, מה
על לי לעשות, כדי להריגש יותר שלם
עם עצמו".

הוא לא היסס לרגע ואמר לי בקול
מלא בטחון: "סע לרבי".

"למי?" שאלתי.
"לא יכולתי להתפקיד ושאלת את
הוותא?"
האמת שלא הבנתי בדיקות את כל
דבריו. אך מה שכבסה אותן היה לראות
אדם שאינו מכיר רק שעיה קלה, מדבר
עמוקם לי, בכל כך הרבה מסירות
וכעboro כמה דקות מצאתה את עצמי
מספר לו את סיפוריו כשאני מנסה
להוציא קצת את עסוי החוצה. "באתי
 מבופלו להיפגש עם הרבי, ואם לא
נותנים לי להיכנס, אני חזרה היום
לובופלו", סיימתי את דברי.

הוא הביט בי, הרהר קמעה,
ולבסוף אמר לי: "אתן לך עצה, אך
אל תגיד לאף אחד שאתה נתתי לך
עצה זו: עוד מעט הרבי יצא מחדרו
וישע לבתו. עמוד על המדרוכה ליד
המכונית ואשר תראה את הרבי יוצא
מ-770, פשוט גש לרבי ואמור לו מה
שלך".

וכך מצאתה את עצמי עמד ומבהכה
לרבי.

הדלת נפתחה והראית פעם ראשונה
את הרביה. פניו הקורנות הרשים אותו
והתרghostה מאד. אורותיו עז בנפשי
וניגשתי לרבי.

כאשר עמדתי מול הרב כי כמעט
לא יכולתי להוציא מילה מפי, אך
מבטו של הרביה הרגעיאוות. בכוונתי
זהיאת לא שאל את הרביה "היכן נמצא
שהקב"ה קיים?" אך משום מהמצאתה
את עצמי שואל את הרביה: "היכן נמצא
הקב"ה?" אויל משום שבאייזחו
מקומם, אני מאמין בקיומו".
הבטתי בעינו של הרביה. מעולם
לא ראייתי מבטש שכזה. עינוי חדרו אל
תוך תוכי. ואו שמעתי אותו אומר לי:
הקב"ה נמצא בכל מקום".

צאתתי ממשרדיו זאת הרים את ידי
למעלה, ובתנוועה סיבובית הוריד את
ידיים לפני מטה. כאילו להראות שא'
נמצא בכל מקום.

אומר לך את האמת, התשובה
ששלחה אותך בלילה לומר לי שאי-

נשלים מעלי. ידעת שאני מדבר
עם אדם ששאל אותי שאלות שעד
היום ניסיתי להדיקם עמוק עמוק
בתוכי. הרghostה חוטא, כאדם שבורה
עצמו.

לא יכולתי להתפקיד ושאלת את
הוותא?"
"האם אתה חושב שאני
חוותא?"
"חוטא", ענה לי, "פירשו גם
להחטיא, לפפס את המטרה. אני
חווב שאותה מהטיא ומפספס את
עצמך. אתה מנסה לבסוף מעצמך.
הבטחון והאמונה שלו בדרכיו השפיעו עליו
יש לך את כל הכלים להיות "אתה",
ל להיות בגן-עדן, אך אתה מפחד להיות
"אתה". אדם הראשון גלה מגן-עדן,
גן-עדן גלה מן האדם. כאשר האדם
חטא, הוא החטיא את המטרה, הוא
ברח מעצמו, באוטו וגע לא היה לנו
עדן מקום בתוך לבו.

"הצורך שלך לבוא לאכן להיפרד,
ਮוכיח שאתה מרגיש קשרו במஹות
לי יהדות ולברוא העולם. הצורך שלך
לבוא לבית הכנסת, מוכיח שיש לך
צורך להיגאל ולהיות עצמן".

השיחה התגללה לי אכוד פתו, בגין,
ריגיש, בעל עומק רב.
"מי אתה?", שאלתי אותו
לבסוף.

"אני מנסה לפחותים להיות
חכ"דני", ענה לי.
סבירות לו את סיפוריו, והוא
ניסה לשכנע אותו להיפרד מהבחורה
הלא יהודיה. שיחתנו גלשה אל תוך
בלילה. לשכנע אותו הוא לא הצליח,
אך להדליק אותו הצליח. היהודות
החללה לסקרן אותה. הרגעתי שיש ביה
חלק גדול שאיני מודיע לו.

בסוף השיחה שאלתי אותו: "מה
לדעתך אני צריך לעשות?"

"איישית", אמרתי לו, "אני חושב
שמישחו יצילה לשכנע אותך לא
לינו-יוק ולחיגש עם הרבי, הי
להינשא לאוותה בחורה. כבר קבענו
זמן חתונה קניינו דירה והכל כבר סגור.
אני מסוגל גם אם אני רוצה, לשנות

ספר חדש!

- להשיקיע יותר בלימוד "ראשונים" או "אחרונים"?
- איך מצליחים בהפצת יהדות, עד כמה מוכחה בין ישיבה לעסוק בקיורו ומה עושים ככלא וחאים תוצאות? • האם יש סתיירות בין המדע לתורה, מדוע רוב המקשים הינם 'עמי ארץ' גם במדוע?
- מהי האישה לתיקון פגם הבריאות, אין נחלמים ביצור בלי להתייחס מעצם קיומו? • מדוע הסייגים שבylimוד קבלה אינם קיימים בלימוד החסידות ומה להתחילה בלימוד החסידות? • ומה אין להסתפק בשיעור ב'תניא', פעם בשבועו (לרב משה צבי נריה) ולמה אין לדוחות את התחלת השיעור ב'תניא' במאה שערים (לרב עמרם בלוי?)

באיilo נושאים התפלפל הרב כי עם הגאון הרוגצ'ובי כבר בגיל 23, איזה שאלות בקבלה שאל הרב יצחק הוטר את הרב? • מדוע אין שום היתר לנסוע באוניות ישראליות בשבת (לרבות משה פיינשטיין ורבנים הראשונים) והאם יתכן שאדם שנמצא לאיזקו הთארין יעבור אותו מיד שבוע ויבטל שבת (לרבות חיים צימרמן)? • מה החשיבות הגודלה בכרך שה"באבא סאל" ישאר בארץ ישואל? על איilo סיפורים ב"סיפוריו חסידים" של הרב זיון היי לרבי השוגות? • מה עושים כשאין חشك ללמידה? תלמיד ישיבה שמוכרה לעזר למשפחותה בפרנסת הייעוב את הישיבה? • מהי שיטת הלימוד הרצiosa והאם

בסדרת ה"איגרות קודש" של הרב מלובאויטש זי"ע הופיעו עד היום 0 11,000 מכתבים ב - 28 CRCIM

אנו מגיישים לפניכם מתוכם

300 איגרות מרתקות

במגוון תחומיים
אוצר של ממש

מכתבי תורה: חידושים וביאורים • ענייני הלכה • קבלה וחסידות • תורה חיים • **עבודת ה':** עבודת התפילה • לימוד התורה • תורה החסידות • עצות והדרכות • שימוש ובירוחן • תיקוני תשובה • **מורה נבוכים:** יסודות באמונה • אמונה ומדע • רבנים השיב מעoon • **בכל דרכיך:** שיזוכים • רפואי • פרנסה • חינוך • **ענייני הכלל:** הפצת יהדות • ארץ ישראל • מי הם יהודי